

Vokiečių armija vel terioja Lietuva

DIDELI SUSIRĖMIMAI SUVALKIOJE.

Rusai, smarkiai sumušti Rytų Prūsiose, visu frontu traukiasi atgal.

40.000 rusu kareivių pakliuvo nelaisven

Baisi kova Šiaurinėj Lenkijoj. Rusai apsupti Bukovinoj. Albanai užpuolė Serbiją. 49.000 turkų paimta nelaisven. Austrų kariumenė Italijos pasienyje.

Vokiečiai terioja Lietuvą.

Berlynas, per Londoną, 16 d. vasario. „Vossische Zeitung“, karės korespondentas Herr Von Koschuetzki sekandias žinias paduoda iš pastarųjų dienų kampanijos Rytų Prūsiose:

„Vokiečių karjauna susitelkė į šiaurryčius nuo Insterburgo (Instrutės). Prasišėjus operacijoms 8 d. vasario, ta armija stūmėsi didelia kolonuma į rytus ir pietus iš savo vyriausios stovyklės Kussen'e, šešias mylias atstu į vakarus nuo Pilekainio.

Toliausia į rytus pasiekė Sešupės klonį. Čia palei Sirvintą (taigi ir mūs Naumištį) perėjo upę ir išleisdė į Lietuvą, išardė Berlino — Petrogrado geležkeli ties Vilkaviškiu. Nesulaikoma vokiečių raitarija, bepustydama savo pakelėje Lietuvos kaimus bei miestelius, atsidūrė net Piliškiuose ir sunaikino ten ant Sešupės tilta, sulaikydama tokiu būdu rusų traukinių judėjimą ant tos linijos. Toje vietoje vokiečiai paėmė 10.000 rusų kareivių nelaisvėn ir 75 pargabamas virtuves, 10 d. vasario naktį. Palei geležkeli vakarus nuo Eidtkūnų korespondentas matęs rusų armiją didelėje daugybėje traukianties atgal. Jis užėjęs sunaikintą rusų batarėje, kurios kiek galima, esą, numanyti iš nykaus reginio. atliko ant kovos lauko paskutinis žmogus ir arklys. Vokiečiai ėjo kryptkštaudami ir būnuodami per Eedtkūnų išteriotas vietas. Sako, tą naktį davus labai lytingą ir vokiečiai su dideliu vargu pelkėtose toje srityje vietose pergalejo rusus.

Kitas karės korespondentas Dr. Stephenson Steiner dar aiškiau aprašo „Lokal Anzeiger“ laikraštyje rusų armijos nepasiekimus Rytų Prūsiose:

Rusai penkiasdešimtis šeštosios divizijos, sako jis, užklupti netikėtai vokiečių pas Pelekainį ir Sirvintą, mėgino atsitraukti į Stalupenus, bet jau buvo per vėlu, kadangi vokiečiai jau buvo pasiekę Virbalį. Savo gi judėjime linkui rytų 56-oji divizija tapo visiškai išžudyta.

Vokiečių raitarija, kuri sugriovė tiltą Piliškiuose, buvo užatakuota rusų po generolo Leonovičium, atėjusiu iš Kauno, bet rusai liko atstumti ir atstumti. Laikė šitų operacijų pradėjo taipgi veikti vokiečių kairiojo sparno kraštutinioji dalis linkui Johannesburgo, kur po žiauriai batalijai tapo išnaikinta rusų 56-oji divizija. Rusai neteko čion 5000 savo kareivių belaisviais.

Apskritai, Rytų Prūs pastarose kovose, pasak to koresponento, vienuolika rusų divizijų (132.000 vyrų) liko nugulėta; kaikiurios tu divizijų baisesniai sunaikintos. Dabar vokiečiai tikisi didelių pergalių Lietuvoje, kurių pirmą kart įiems nepavyko įgyti. Ar jie atsiekės savo tikslą šiuo syk ar ne, sunku atspėti; tačiau mūsų tėvyne Lietuva puktentė neapsakytai skaudžius smūgius, ypač kad anų terionių baises žaidžos dar visos tebegevori atdaros.

Vokiečiai vel Lietuvoje, 40.000 rusų paimta nelaisvėn Rytų Prūsiose.

Telegramos iš Londono 12 d. vasario praneša, kad vokiečiai išviję rusus iš daugelio vietų Rytų Prūsiose ir per ten gi užplūdė Lietuvą. Tuo pat laiku raportai iš Petrogrado skelbia, kad Nemuno pakrantėmis, netoli Jurbarko eina smarki batalija ant 12-kos mylių rusų Lietuvoje. Pasak pranešimų iš Berlyno, pastarose mūšiuose, Rytų Prūsiose vokiečiai paėmė 40.000 rusų nelaisvėn. Rusai čia buvo priversti užimti apsigynimo pozicijas.

Kaizeris paliepė išnaujo stumties ant Varšvos.

Vokiečių valdovas, paskatintas savo armijos pasekmėmis Rytų Prūsiose, davęs įsakymą išnaujo varytis ant lenkų sostinės. Jis būtinai nor, kad Varšava būtų paimta prieš ateinantį Reichstago susirinkimą, tokiu būdu, mat parlamentas be opozicijos sutiksias balsuoti dėl naujos paskolos karės reikalams.

Iš Genevos raportas skelbia, jog rusai net pradėję batalija prie Dukla perėjimo, Karpatuose ir gi kova eina daugiausia bagnietais. Laikė tos kampanijos austrai netekė 8900 kareivių užmuštais ir sužeistais ir 1000 jų paimta nelaisvėn. Austrai likę nuvaryti iki Zboro, Vengrijoje, 20 mylių ir vakarus nuo Dukla perėjimo.

Talpi atsikartojo mūšiai ant Dunale'o ir rusai pasislėgė iki Krosineko. (Galicijoj) ant Vengrijos rubežiaus, 60 mylių nuo Dukla perėjimų. Krosineko tai totimiausias į vakarus punktas, iš kurio rusų armija grumojo užpuolimu Vengrijos.

Austrų armija telkiasi netoli Italijos.

Geneva, Sveicarija, 17 vasario. Austrija per 10 dienų traukė savo kariuonę ant Italijos sienos. Kariauna vyriausia susideda iš raitelių, o jų kanuolės pastatyta svarbiausiose pozicijose prieš Tyrolo perėjimus.

Sveicarijos, Italijos ir Austrijos kareiviai stovi arti vieni nuo kitų ant nuoslaus Alpu trikampio rubežiaus, apie 5000—8000 pėdų augščio, klampodami po gilų sniegą. Sveicarijos kareiviai paprastai patarnauja kaip tardarininkai (tlumodėiai) tarpo Italijos ir Austrijos kariuonų.

Penki Britanijos laivai vokiečių sunaikinti. Buenos Aires, 18 vasario. Atlantiko pakraščiuose, Pietų Amerikoje, vokiečių skraiduolis Kronprinz Wilhelm paskandino penkis Britanijos garlaivius: Highland Brae, Potaro, Hemisphere, Semanth ir nedidelį Wilfred M. Visi paskendusį laivų keleiviai ir tarnyba liko išgelbėti. Kadangi tai prekių laivai, tad „Kronprinz Wilhem“, pirm paskandysiant, paėmė nuo jų visą manta, gabenamą iš Londono į Pietų Amerikos oostas.

(Tęsia ant 4 pusl.)

Kun. Juozapas Žebrius.

Kun. J. Žebrio Užmušimas ir Laidotuvės.

Pereitos savaitės „Žvaigždė“ pirmutinė iš mūsų raščių pranešė apie nužudymą kun. J. Žebrio ir jo tarnaitės, patalpindama plateinį aprašymą jo veikimo Amerikoje. Geresnis tos baises šventvagiškos žmogžudystės aprašymui „Žvaigždės“ redakcija delegavo mane nuvykti New Britain kaip specialį reporterį. Atvykau ten ketvergo ryte. Nuo Bridgeport'o važinodamas traukiu patėmijau visus pasažierius skaitant dienraščiuose apie tą žudynę ir girdėjau aršiausius išpeikimus „laukinių lietuvių“. Mėginau vienam kitam pasažieriui patėmyti, juog rasi tai ne lietuviai papildė tą baises žmogžudystę. „Regimai, Tamsta, neesi iš Connecticut'o. Męs žinome tuos žmones. Prisklausome jų keiksmų vagonuose, tramvajuose, dirbtuvėse ir kitur ant savo kunigų. Tarytum jie kitos kalbos ir neturi“. Vienas pasažierius, iš Hartforde paeinas, man pasakė, juog esą jis geras pažinojęs kun. Žebri nuo keliolikos metų ir turėjęs progos patirti apie ano darbštumą. „Lietuviai“, sulyg jo, „neverti tokių pasišventusių kunigų apaštalu, kaip kun. Žebrius, nes nemoka jų apiprekiuoti, vien visokių vaikatu klausu, laidokaudami savo karčiamose, kliebus, veselijoje ir visai išnaudodami Amerikos laisvę“...

Hartforde išlipęs ir pietu pavalgęs, nuėjau atlankyti lietuvių bažnyčią ant gražios Captol uličios kun. J. Žebrio parūpinta, kurioje velionis nevieną nesmagumą nukentėjo, kad net turėjo šauktis policijos globos, kad nedideliais mišias laikydavo. Vis tai dėl kokiu tai intrigu, tuščių ginčų už komitetus ir panąsius dalykus. Mat, kaip „Žvaigždė“ rašė ir kaip žionaitiniai anglų dienraščiai garsina, kun. J. Žebrius pilniausiai laikęsis vyskupijos ir valstijos įstatymų ir neleidždavęs nereikalingiems asmenims gaspardauianti savo parapijoje.

Apžiūrėjęs Hartfordą išvažiavau elektrišku tramvajum į New Britain'ą. Atvykau pas šv. Andriejaus bažnyčią pačiame laike, kada apie 4 valandą atlydėta kun. J. Žebrio lavonas iš grabatoriaus namu, kur ji revidavojo, į bažnyčią. Ruiminga a. a. kun. Juozapo bažnyčia buvo pilnutėle žmonių. Kūną patiko keliolika kunigų anglų ir trys lietuviai — kun. Ambotas iš Hartford'o, kun. A. Milukas iš Brooklyno ir kun. V. Matulaitis iš New Philadelphia. Kada kunigam skaitant lotyniskai maldas padėta aržu-

lius grabas su kun. J. Zebrio lavonu priešaltorių, prisipilė bažnyčia graudžiais, širdį perversiančiais vaičiomais. Tas skurdus verkimas, tos ašaros kelių šimtų žmonių liudijo kuoašikiams, lyg besama New Britain'e ir jo apilinkėse daugelio žmonių, kurie gerbė a. a. kun. Juozapą ir jį mylėjo.

Kunigams atkalbėjas Ražančios dalį, kun. Ambotą, Hartfordo vyskupo paskirtas liglakainiu šv. Andriejaus bažnyčios globėju pasakė, kad bažnyčia būsimai atdara per naktį ir kas norės galės ateiti pasuktinį kartą atsiveikinti nabašniką ir užaną pasimelsti. Laidotuves užsakė ant 10-os valandos pėtnyčioje.

Dešimtyis tūkstančių žmonių aplankė šv. Andriejaus bažnyčia tą vakarą ir naktį. Ejo lietuviai, lenkai, angliai ir kiti pasimelsti už nukankinto kunigo dūšią.

Velionio tarnaitė Jieva Galminaitė palaidota ketvergo ryte iš šv. Andriejaus bažnyčios. Ir jos sermenyse buvo suvirš 1500 žmonių. Anglų laikraščiai taipino plačiausią aprašymą jos sermenų su iliustracijomis, taipgi aprašymą jos kluksus gyvenimo, jos darbštumo.

Patrylia nuo anglų, juog nužudytą 36 metų mergina, a. a. kun. Zebrio tarnaitė, netik klebonija apžiūrėdavo, bet ir bažnyčia, Ziema prisnigus, esa, susiedai dyvduvėsi, kaip ji net šaligatvius nukaldas vienai. Neišėjusi kuopraščiūsius drapanas. Per savo darbus negalėdavo net su susiedėmis pasikalbėti. Kai kas matydavę ją kartais einant atlinktų skersai kelią gyvenančią Lietuvę moteriškę. Nieks ant jos blogo žodžio negalys pasakyti. Taip gražiai aprašyta kun. Z. tarnaitė. Ji buvusi jo tolima giminaitė, gyvenusi prie jo keliolika metų. Ją negyva radę ant pat klebonijos viršaus, kur ji mėgino pabėgti nuo žudytojo. Ji baisiai gyvus; buvo visa apraskyta, plaukai sutaršyti. Ji pasmaugta virve ant, kokių drapanas džianama. Tai tokią užmokeitę apturėjo už savo keliolikos metų darbą mergina, kuri dirbdama be užmokesties zakristijono darba, padėjo savo klebonui užlaikyti parapijinę mokyklą. Bet klebonui irgi savo net algos pusę ir šimet padovanomsiam parapijai, kad galima būtų apmokėti parapijinės mokyklos išmokešius ne mažesnė kankynė galvažudžių išmislyta.

Bet grįstu prie savo aprašymo.

Kun. Juozapas Zebriū nudėdė apie dešimtą ar vienuoliktą valandą panedėlio vakare, sulyg viršaičių nuomonės. Panedėlije daugelis jį matė po miestą vaikščiojanti. Buvo nunešęs ir banką nedėlios dieną sukalektuotus pinigus ir patikė vieną savo pavargusia parapijietę, kuri, neturėdama kuomi misti, mėgino pavesti anglų globai savo mažą mergaitę. Tėvas Zebris patarė jai to nedaryti ir prižadėjo pats duoti jai po 2 dol. ir savaitę. Jis daugel pavargėlių sušelpdavo niekam neatsakydamas pagalbos. Susiedijoje, gyvenas aptiekorius pripažino, juog nužudytas klebonas kasmet užmokėdavo anam po kelias dešimtis dolerių už vaistus dėl pavargėlių.

Iš visko, ką poliojia ir angliškių dienraščių reporteriai surankiojo nuo mačiusių ir šnekėjusių su kun. Z. aišku, kad jis pabaigė savo gyvenimo būjio, juog paklydėliai jo baudžiamai, tiek kartų jam gražiojėsi, gal ką blogo jam padaryti. Nedėlios vakarą jį pašaukė tulas jo parapijietis Kanapka, kad pakrikštytų iš vandens jo sergantį kūdikį; kon. Zebris atėjęs ir namas pakrikštijo kūdikį. Buvo labai išsigandęs ir klausiamas išsitarė, kad jis turis būti atsargus naktį. Girdi šį vakarą (nedėlioje) jį labai išgandinė trys dikti vyrų ilgais plaukais, išblykusių veidais. Jie norėję per užpakalines duris įeiti į kleboniją duoti neva ant užsakų. Kunigas jiems atsakę, kad jei nori ant užsakų paduoti, tai turi atsiveisti ir merginą ir jų neldeles. Panedėlio vakare apie pusiau devintą valandą buvusi klebonijoje tula moteriškė sukalbėti, kada galima utarnyke atvežti į bažnyčią pašventinti mirusio kūdikio lavonas. Moteriškė rado kunigą bekalbantį su kokiū vyrų, kuriam klebonas pasakę: „dabar gali eiti sau, viską pasakę“.

Klausinėjau nevieną parapijietę ir parapijietę apie paskutinių dienų, savaitę kun. Zebrio pasielgima, žodžius. Visi davė liudijimą, juog taip ano pamokulose, taip šnekoje, patėmytina buvo, juog jis lyg prijaučia savo nelaimę, lyg ko bijosi ir save ramino šv. Rašto žodžiais, kad be Dievo valios nieko negali įvykti.

Nuomonė apie nužudymą.

Keistas daiktas, juog savo kalbose su New Britain'o lietuviams patėmyti, juog anie lyg kobijos. Taip jie, taip aplinkinių miestų gyventojai daug man pasakojo, kad girdėję apie visokių bedievių ir paklydėlių gražiojimus prieš kun. J. Zebri, bet kad klausiau jų pavardes ir saklaus pagarsisias jų nuomonę gaziotoje, idant valdžia greičiau sumitų nusidėjėlius, man atsakyta, kad jei biją paduoti savo pavarde, nes ir jie gal nustoti gyvasties.

Vieno anglų dienraščio reporteris, su kuriuom nekartą susidūriau užsitikėjęs tvirtino man, kad kun. Zebri užmušė jo priėsi iš keršto. Visiems, esa, New Britain'o žinoma, kad jis neturėjęs pinigų namie, nes klebonijoje net parapijos popieriams sudėti nėra geležinės spintos, o panedėliais visada velionis neadavo sukolektuotus grašius. Niekadėjai nužudę jį, nefudino jo kamzolis kišeniu e aukšnio laikrodėlio. Taip gi kita aukšni laikrodėli paliko komodos stalčiuje, taipgi paliko ant stalo labai brangų kryžį, už kuri būtu galėję gauti didelius pinigus. Pagleka savo parodė niekadėjai ir tuo, juog šovę ir kun.

Zebri keturios sykius, vieną net iš užpakalio (kaip pasirodė iš revidavimo) ir tris syk ir krūtine, dar paskui nuėję ant pat viršaus klebonijos nusiplovė galą virvės, ant kurios drapanas džianama, ir tą užnarino jau negyvam ant karko, kad išrodytų lyg koks šunelis pakartas. Ta virvė buvo smarkiai išsukta ir įsiverzusi mėsas, kad nekuriė pirmiausiai išvydusieji nelaimingą auką, jos nepatėmyti.

Sulyg laikraštiniuku ir nekurių poliojėtu nuomone, Zudytojai įėjo į kleboniją per užpakalines duris. Reikia patėmyti, kad New Britain'o klebonija tai praėchiūsius namelis, kainavus apie 1800 dol. pastatyti. Net stūmų nėra ant durų; paprasčiausias spygnos. Inėję nedorėliai pranėse savo pagiežą ir vienas ar du palikę su revolveiais saugoti kleboną, kiti nuėjo įešioti tarnaitės. Si buvo drūto sudėjimo moteriškė ir smarkiai su anais kovojusi. Jos veidas buvo apdraskytas, plaukai išdrakityti. Sorisė tarnaitė nedorėliai, pirm nei užmušė abi aukas užsėlipusi savo pėdsakų, idant išrodytų, kad koki bomai neva pinigų įešiotę paskui nužudė, išdrakė visus stalčius ant lovų užklotus ir kaldras sumankė, popiergalius ir knygas paskleidė ant žemės.

Tai aniams bedirbant, surištoji tarnaitė pasiliuosavo ir per tamstū kambarius užbėgo ant pat viršutinio klebonijos augšto, kur drapanos buvo džianamos. Zudytojai su kalto, (kurio pėdsakai yra ant durų) atlupo duris ir čia ant pat klebonijos viršaus nusiplovė virvagalį nuo išstietų drapanoms džiant virvių, dukart užnarinejant ant karko ana užmaugę. Negyvėlę rasta ant pat viršaus su kruvinomis putomis išsumušusiomis per burną. Aplinkui visur pilna jos kraujo.

Nužudė tarnaitė galvažudžiai atėjo žemyn ir paleidė 3 šūvius kun. Zebriui ir krūtine, dar vieną kart šovė į pečius. Paskui negyvam jau užnarino virvę. Sulyg graboriaus, velionį pašarvojusio, liudijimą jo kūnas turi ženklus baises skausmo ir kovos. Ir graboriaus aptaisytas kun. Zebrio veidas grabe pašarvotas turėjo labai skausmingą išvaizdą. Matyt daug paniekimū ir kančių jis panešė pirm nei galvažudžiai atėmė jam gyvastį. Susiedijoje gyveną žmonės lyg girdėję keturis šūvius, bet per miegus neatkreipė į tai atidos.

Mokyt. Gutauskaitė pirmutinė išvydo nužudytuosius

Kadangi keliolika metų gyvenęs kaip vienuolis kun. J. Zebris visad kuotikliausiai apsieidavo, tad ir ant syk susiedų nei viens nieko ypatingo nepatėmyti apie kleboniją. Pirmutinė pradėjo nerimastauti, vyriausia parapijinės mokyklos mokytoja. Kun. Zebriui neturint iš ko laikyti zakristijono ar vargamistros, jo tarnaitė Jievai reikėdavo apžiūrėti bažnyčią ir mokyklą ir anos prikrūnti. Naujoji kun. Zebrio bažnyčia buvo taip itaisyta, kad pamaldas galima buvo laikyti viršū ir sklepe. Čia ir ten buvo sėdynės ir altoriai. Žiemos metu pamaldas buvo laikoma sklepe, idant užbėdyti daugias anglių, šilumos ir viršų neleidžiant.

Utarnyke atėjusios mokyti trys mokytojos rado mokyklą visai nekurentą. Vyriausioji iš jų Gutauskaitė pabūgus, rasi kas blogo atsitiko, liepė per sklepe langa vienam vaikų įlysti ir kleboniją ir anai atidaryti. Pamačius baises tragedijos ženklus jį pati nežinojo kaip išbėgus iš klebonijos su vaikais ir pakėlus gvojtą.

Angliški laikraščiai labai gražiai aprašo savo reporterių interview'us su p-le Gutauskaitė.

Ka Tameta darė išbėgus iš klebonijos, klausė reporteris.

Aš rečiau ir vaikai verkė mokykloje. Pamisliau geriausia būsią paleisti vaikus iš mokyklos namo, tai ir padarėm.

Ar tamstai žinoma, juog kun. Zebris turėjo priešus, kurie norėjo jį įžeisti, klausė reporteris.

Taip, jis turėjo priešus, kurie norėjo jam blogo padaryti.

Ar kun. Zebris tamstai ką sakė apie savo priešus?

Jis man savo reikalų nepasakojo.

Ar tamstos tėvas yra kun. Zebrio parapijos globėju Taip.

Ar kun. Zebris išrodė susirūpinusiu dėl anonimišku gražiojimū? Ne. Jis niekad tais daigtais nesiripino. Jis sakydavo tankiai, kad nedorėliai nori jį užmušti, tai gali tą padaryti. Jis nelieškosijęs policijos globos, nei atsakinėję ant grūmojančių gromatų.

Ar kun. Zebris užsitikėjo tamstos tėvui? ar jis jam ką pasakėdavo?

Taip. Jis labai mylėjo mano tėvą ir mės visi tėvą Zebri mylime. Mes nebuvo me jo priešų pusėje.

Kaip išrodė užmuštųjų lavonai.

Policija atėjusi rado tėvą Zebri begulintį ant grindų augštininką svečių kambaryje, kuris kartu buvo ir jo kancelarija. Netoli jo galvos stovėjo pastatytas stalėlis, ant kurio buvo pastatytas jo brolio rankų darbo brangus kryžius. Dešinę ranką turėjo ant krūtines. Buvo pilnai apsirėngęs, su kunigišku kalnierium ir ilgū kunigišku švarku. Apšavęs buvo megstiniais pantapliais, ant kurių buvo užmatyti guminiai kailiošai. (Iš to manoma, juog rasit tėvas Zebris ką tik buvo sugrįžęs iš bažnyčios per užpakalines duris, nes jis pats apie 9 valandą eidavęs apžiūrėti bažnyčios). Galvažudžiai rasi įėję tuo paskui į kleboniją, ar rasi kiek pirmias. Jei jie ne iš vietos gyventojų, tai

kas nors iš vietinių turėjęs jiems gerai pranešti apie visas aplinkybes, kaip, kada ir kokiū būdu lengviausiai įeiti į kleboniją, nepatėmytiems. Viename kun. Zebrio kamzolis kišeniuje buvo aukšnis laikrodėlis, kitame jo aukšniui akiniai (akulioriai). Knygos šėpoje čia jau per lavono galvos buvo išverstos, popieriai paberti. Greta kitame kambaryje ant stalo stovėjo torėla su keliais vaisiais ir saldus pyrago šmotas. Visi susiedai, lietuviai ir angliai žinojo, kad kun. Zebris daugiasia minti vien vaisiais ir arbata. Mėsos, ypač steko jo tarnaitė nepirkdavo. Ant viršaus klebono lyginai kaip ir tarnaitės kambariuose užklotus ir paduškus sugrumuliuota, šėpą stalėiai išverstos, viskas išbarstata. Regimai norėta padaryti įspūdį, lyg įeškota ko. Nedyvat tad, kad nekuriė anglų dienraščiai buvo daug prirašę, jog žmogūdziai rasi įešiotę pas kun. Zebri kokių dokumentų. Tą neradę iš piktumo jį ir tarnaitę nužudė.

Tarnaitė irgi žmogūdzijų buvo užklupta dar besitrūslanti. Buvo pilnai apsirėdusi paprastom drapanom, kurias kasdien dėvedavo prie savo sunkių darbų klebonijoje ir apie bažnyčios ir mokyklos pečius. Apstavyti buvo storom panėkom, kurias lietuvišku būdu turėjo pasirūšusi paprastu šniuru. Ant kokiū turėjo didelius žieminius dėvėrykus, kuriais apstavyti ją matydavo susiedai, kada ji valydavo aplink kleboniją ir bažnyčią šaligatvius ir darganoje eidavo su klebono reikalais į miestą. Jos burna buvo labiausia apdraskyta. Kaklas susmaugtas po du kart virvę, čia jau ant viršaus klebonijos nupiauta virvė. Viena jos ranka buvo sužeista. Buvo tai drūta mergina. Būtų galėjęs drūta vyrą atsiginti, taigi manoma, du ar trys žmogūdziai darbuos, kol ją užmaugė. Kad būtų vargšėlė ne ant klebonijos viršaus pastogėje bėgus, bet prie langų ir ana išmušus rėkti pavagus, būtų sukėlus susiedus ir rasi žmogūdziai būtų pabėgę.

Pankauskienės liudijimas.

Sugrįžė iš kun. Zebrio laidotuvių su dideliu nesmagumu išvydomė angliškuose laikraščiuose žinia apie tulos Pankauskienės liudijimą policijai.

Pankauskienė pranėšė policijai apie pranykimą savo vyro, išreikšdama pažvelgimą, juog ans galėjo turėti suokalbi su kun. Zebrio žudytojais.

Pankauskienė policijos kamantinėjama su ašaromis išpažino, taip rašo Hartford Times, kad jos vyras labai rūstaudavęs ant kunigo ir aną labai keikėdaves, grūmojėsi. Savo laike jis buvo geras žmogus, bet paskui, įgijęs „pažangumo idėjas“ apie socialistiskus klausimus, pametęs tikėjimą.

Moteriškė drauzdavusi savo vyrą, kad susivaldytų, pasitaisytų, bet anas baramas dar labiau niekindavo kun. Zebri ir tikėjimą, prasimanydamas blauriasias kalbas. Sakydavo, kad kun. Zebris neturi jokios teisės drausti savo parapijiečius nuo žmonių platinijū socialistiškas pažangas ir t.t.

Kun. J. Zebrio bijografijai mēdziaga.

Kun. Juozapas Zebris, buvęs paskutinį kartą Akmenės kamendorium, atvyko Amerikon 1893 metų rudenije pas kun. Aleksandrą Burbą ir Plymouth'a, kuris tuomet buvo garsus visoje Lietuvoje, atvyko žymiasias kareivis lietuvių katalikų šlepi Šliupo ir ano sėbrų sėjama bedievyje. Velionio Juozapo Paukščio „Vienybė Lietuvininkų“ buvo nominališka Susivienijimo, bet reališka k. n. Al. Burbos organu. Dabartiniam kun. Milukui, tada „Vienybės Lietuvininkų“ redaktorium, pasirašomas nuo redaktoriaus, vedė tą laikraštį p. J. Petraitis. Sis karėtas tėvynainis, gerbiąs atsižymėjusius veikėjus, tuometinės „Vienybės“ korespondentių skiltyse pasiėmė už savo užduoti nupiešti kun. Burbos ir pilno energijos kun. J. Zebrio agitacijai veikimą“.

Sulyg sutartį su velioniu kun. P. Abromaičiu kun. J. Zebris turėjo būti rekomenduotas Philadelphijos arcivyskupui už kleboną į Mahanoy City. Buvo net užvirtinimas gautas. Bet kad Shenandoah'rio nekuriė lietuviai pradėjo reikalauti sau už kleboną kun. Zebrio, šis, nenorėdamas susiedijoje būti kokiū nesmagumų prieščia, pasitraukė šalin. Nuvyko į Naująją Angliją, kur tada nuo metų laiko buvo užmegzta lietuvių parapijos organizacija Waterbury'je. Kelias savaites pirm to kun. Zebria aplankė visas tuomet žinomas Amerikos lietuvių naujokus. Daugel anų aprašė tuometinėje „Vienybėje“, pasirašydamas pseudonimu „Debesylas“. Anuo laiku buvo smarki kova tarp katalikų ir bedievių, kartu tarp lenkuojančių lietuvių (lenkbernių, anot kun. Burbos) ir tikrų tėvynainių. Kun. Zebris su visu jaunystės entuziazmu šoko į tą agitacijų sukuri.

Savo tuometinėje tautiška katalikiškoje agitacijinėje kelionėje po Ameriką, įeškait parapijos, kun. Zebris nevienoje vietoje aštriai susirėmė su gana skaitlinga tuomet „Saulės“ partija. Už ano laikraščio Susivimui priešinga politika nesigalėta jam gana karčių žodžių. Gana aštrias korespondencijas po savo tikru vardu arba Debesylas pseudonimu taipin „Vienybėje“.

*) Nušvietimui tu prietikių sekančiuose „Zvaigždės“ numeriuose cituosime nekuriąs ištraukas iš „Ryto“, kurios geriausiai apibūdina kun. J. Zebrio su jo principų priešais kovose taktiką.

Ant panašų prakalbų ir korespondencijų „Saulės“ leidėjas a. a. D. T. Bočkaukas irgi aštriaisiais artikulais atskė, pasipylė visokie objilimai, pravardžiavimai. Prikišta kun. Žebriui net šniupo vardas.

Neužilgo palikęs Waterbury'o lietuvių klebonu kun. J. Žebrius turėjo kone iš naujo organizuoti tą parapiją su ilgų vyskupijos ir Connecticut'o valstijos išstymus. Juogei tie išstymai reikalauja, kad katalikiškos parapijos būtų pilniausioje vyskupo globoje ir parapijos valdybų turi jėgti vyskupas, jo kancleris, klebonas ir 2 parapijiečiai, tad tarp skaitingų tuometinio komiteto su anų prieteliais ir tarp klebono (kun. J. Žebrio) įvyko nesuspriktimai, vaidai. Kun. J. Žebrius, matydamas savą tautiečių naudą principo palaikyme noriai panešė tą visą poziciją. Tas priešgynavimas pasididino ir dėl to, kad gerbiamas kunigas labai aktyviškas buvo ir organizavime Vartotojų bendrijų, abelna socialiai ekonominiame lietuvių gyvenime tvarkyme. Paskatino dar tą poziciją, juog velionis panaudojo savo idėjos prieš išblaskymui nevien savo gražia, sumanią ir kaip abišmenis kardas aštria iškalbą, bet ir savo įsteigtą laikraštį „Ryta“, ėjusį kelis metus. Buvo atsitikimai, juog kun. J. Žebrio priešai išvertė naktį į ano spaustuvę, pridarė jėbiu, litaras iš dėžių išbarstė į gatvės purvyva. Bet velionis buvo stiprios dvasios. Paglejos ir grasišimų niekadoms neušingando. Negeros valios žmonių darbus pavadinęs pritinkančiu vardu, toliaus varė savo darba, organizavo netik savo bet ir kitų apielinkių parapijas. Daug metų visose Naujos Anglijos valstijose (Massachusetts, Maine, New Hampshire, Connecticut) jis buvo vienietiniu lietuvišku kunigu. Ne kas kitas, tik kun. J. Žebrius suorganizavo arba padėjo suorganizuoti mūsų parapijas: New Britain'e, Hartforde, Bridgeport'e, New Havene, Worcester'je, Boston'e, Lawrence'e, Brokton'e, Haverhill'e, Amsterdame ir kitur. Daugelis tų vietų draugijų už savo gyvenimą dėkingos kun. J. Žebrio 22 metų veikimui. Tokiam dideliu darbu atlikti reikėjo geležinės sveikatos, reikėjo daug šaltų krauju, daug energijos. Tų įvyptųjų Dievo apveizda kun. Žebriui nepagalėjo. Didesnės sveikatos kunigo gal nebuvu tarp Amerikos lietuvių. Dvasiškam darbu to sveikatos velionis nesigalėjo, nors tą sveikatą čėdžio, užlaikydamas spartniškai prastama valgyje, je svaiginančių gėrimų netik pats nenaudodavo, bet ir savo namuose nelaikė. Lankydamas lietuviškąs naujokynes, iki vėlybai nakčiai klausė išpažinties, sakęs pamokelus, antryt anketutelei vėl buvo prie jungo, lyg rodosi visai išvakaro nepavargęs. Iš jo tos milžiniškos sveikatos, to galėjimo taip sunkiai dirbti stebėjosi visi kunigai.

Pažinau kun. J. Žebri pirm 22 metų. Užimponavo jis mane tada savo šaltu krauju, savo nusizėminimu, savo mąjimu visokiose nesmagiose aplinkybėse pasigustosi Sveento Rašto žodžiais, kuriuos jis geriausiai už visus Amerikos lietuvių kunigus galėjo situoti ir juose suraminima rasti. In 21 meta po tai mūsų pirmą pažindinį pernai rudenį Kunigų Sąjungos susivaižavime irgi teli pamatyti tą patį mokantį nusizėminti, nors išsiskaršė avusi „Zebrelli“. Buvo kalbama kunigų susivaižavime apie poliitišką Lietuvos programa, koki turi būti jos rubežiai, kokie sątikiai turi būti laisvos Lietuvos su mūsų kaimynais latviais, baltrusiais, lenkais. Prieš kun. Žebrio pribuvimą esėjoje man reikėjo nusileisti su savo įnešimu — reikalavimu kuoplačiausios autonomijos lietuviškai-latviškai — baltrudiškios tautoms, susirišiosioms federacijos ryšių, ant Sveicarijos pavidalo. Spėdamas naujai atvykusi kun. J. Žebri būsiant mano nuomonė, suvis neapsirakur. Suvirš 50 metų tėvas Žebrius, tarsi uželektrizotas jaunikaitis pašoko girti teza — pilniausios lietuviškai-latviškai baltrudiškios valstijos iš 11 milijonų žmonių. Reikėjo girdėti jo iškalbą, girdėti jo gražų žemaitišką akcentą, kuris apsieirikėdavo pas jį, kada būdavo sujundintas. Kelios dešimty lietuvių kunigų ly užžavėti klausėsi jaunikačio entuziazmu užsidegusio patyrusio vyro. Kad užbaigė savo kalbą iš visų pusių pakilo trenksmingas delnų plojimas, pritarimas. Seimuojan tie po įtekme tėvo Žebrio kalbos ir jo argumentu pilniausiai sutiko su juomi ir net maldavo jo, kad važiuotų Chicagos Seiman, kur vardan visų Amerikos lietuvių kunigų išdeštytų savo nuomonę sulgy Lietuvos atetities. Po jam kalbėjo jo nuomonė priešingas viens jaunas kunigėlis, kuris, atidavęs prigulniška pagarba prityrusiam tėvymneliui, pasakė, juog kun. Z., tiek metų toli nuo tėvynės gyvenęs, atseitolino nuo dabartinio Lietuvos veikėjų poliitiško programo ir sulgy Lietuvos poliitiškos atetities esąs vien svajotojas!... Mačiau kun. Žebri prieš kelholiką metų išsiskaršė avusi Wilkes-Barre'je „Susiv-mo“ Seime, kur jis įvestas į netikrą poziciją su stebėtinu stamantrumu gynė neapipamą idėją, nepaisydamas, juog sukelfa prieš save didžiausią opoziciją, išstato save ant pavojingas pasilikti įvartyti į priešingą abazą. Stebėjusis iš kun. Z. užsikirtimo ir energiško to užsikirtimo gytimo, neištyrus pirm tai nuodugnai savo tereno. Bet šitame paskutinime atsitikime turėjau smagumą būti nevien liudininku gražiausios jo iškalbos įtekmas, jo triumfo brolių kunigų susirikime, bet ir jo gražaus nuolaidumo, gracijos, su kokia jis nusleido jaunesiam entuziazm. Nors kiek susidūrusiam su kun. J. Žebriu mūsų viešame gyvenime žinia apie jo nužudymą statyte akyse stato mintį, juog niekadėjų — šventvagių tevžudžių nedora ranka padarė lietuviams, ypač Amerikos

neatlyginamą skriaudą. Per 20 suviršum metų darbstaus gyvenimo Amerikoje kun. J. Žebrius nenustojo lavinėsi. Skaitė rimtus raštus, sekė visomeniškaį savo tėvynės, kartu Amerikos ir viso pasaulio gyvenimą ir jo nuomonė sulgy viešųjų reikalų buvo branginama netik lietuvių, bet ir ji pažinusių svetimtaudėjų. Atsiminkim, kad jis gyveno vienoje iš apšviečiausių Sv. Valstijose apielinkiu. Tadgi ką rasė pernai „Zvaigždė“ apie kun. Juozapą įtekme tarp svetimtaudėjų nei kiek neyra perdėjimu:

„Sulgy anglių dienraščių palyginus šv. Andriejaus parapiją su kitomis anglių ir kitų tautų parapijomis New Britaine ir apielinkėje lietuvių pasirodo geriausiai ir duoniausiaiis katalikais ir gudriausiai piliečiais. Amerikiečių 3 kart didesnę (su 6.000 došiu) parapijoje per metus buvė mažiaus vestuvių ir tik 105 krikštai. Tat pasidėkjoant kun. J. Žebrio duosnumui Connecticut'o valstijos visuomenė atrpėsi atyda į lietuvius ir palyginama šv. Andriejaus parapijos dvasinį stovį, atranda, kad New Britain'o lietuvių netik kaip katalikų Bažnyčios nariai, ale ir kaip valstijos piliečiai pereina kitas tautas ir kad Sv. Valstijų dienraščių ir tarp politikierių daromoji agitacija prieš svetimzems (kartu ir lietuvius), būk anie yra neregistini šioje šalyje ir kad reikiant apunkinti jiems atkellavimą į Amerika, yra neteisinga. Hartfordas, Connecticut'o valstijos sostinė, užima po Bostonui pirmtinę vietą kaip centras taip vadinamų Naujos Anglijos valstijų poliitiško ir literatiško veiklumo. Hartford'o laikraščių balsas eina plačiai po visas Suvienuytas Valstijas. Dabartinėje agitacijoje prieš emigraciją New Britain'o šv. Andriejaus parapijos lietuvių ir anų klebono per laikraščių pagarsintos naujienos apie anų materialį ir dvasinį veiklumą ir tų veiklumų vaisius bus geriausiu argumentu už lietuvių emigraciją ir jos naudą šiai šaliai. Jei Hartford'o yanke'ai, žinomi iš savo didelio net šovinizmo, atranda, kad lietuvių jų tarpe gyveną sulgy daugelio dalykų taip dvasiniam, taip mediagiškiame atžvilgyje pereina anglus, airius, vokiečius, tai be reikalo priskaitoma lietuvius prie tautų pažeminančių Amerikos piliečio gyvenimo štandara“. (Zvaigždė 1914. N. 6)

Kun. J. Žebrius, leides „Boston'o Lietuviška Laikraštis“ — keliolika mėnesių, paskui „Ryta“ apie 2 metų, prieš paršė dar kelias knygeles, beje: Geografijos vadovėlį ir Konstituciją Lietuvos Kareiviams.

New Britainiečių gražus pavyzdys.

Biauriausią išpūdį visuomenė, šventvagių žmogžudžių pralietu nekaltu krauju padaryta, daug atsverė gražus New Britain'o lietuvių pavyzdys, susivienijimas. Klebonaujant kun. Žebriui ir stant dabartinę puikią bažnyčią, senąją gi verčiant į mokyklą, buvo susidariusi žyml priėš jį malkontentu opozicija. Velionis jos nepaisė, skelbė, kad jis su gerų katalikų pagelba istengs pastatyti ir užlaikyti gražią naują bažnyčią, nei gero neduodamos draugijoms. Sako apie 12 draugijų sustarė, pastatė savo taip vadinamą salę, gi kun. Žebrio bažnyčios nesėlpe. Velionis nekarta bardavosi už girtavimą alinėje. — Išbręs pat smertį 8 dienom — prieš paskutinį nedėlidienį — išbręs labai savo proą alinėje (kliube) prageriančius.

Pasklydus bet žiniai apie biauria galvažudystę, kad vyskupo paskirtas tuomliakinis parapijos globėju kun. Ambotas atvyko iš Hartford'o ir užsukė visuomeniška mitinga, 9 draugijų atstovai dalyvavo aname ir visi vienu balsu priėmė rezoliuciją pasmerkiančią šventvagių žmogžudžių brutališką darbą ir pasižadėjo net pinigaiski prisidėti prie susekimo galvažudžių. Buvo pagarsinta laikraščiūose dovana ir nuo turtingo čia gyventojų p. Skritulsko, tautiečių Susiv. kasieriaus. (Ant ryt be laikraščiūose šito pono dovana buvo atšaukta). Visi mass-meetinge dalyvavusieji nutarė dalyvauti kun. Žebrio laidotuvėse. Nekurie buvusios opozicijos pasakė: „mes su velionio nekuriu nuomonė nesutikime, bet dabar turime padaryti paskutinį atsiveiktiną su juom“. Taigi kone visų draugijų atstovams nutarus dalyvauti laidotuvėse nutarta, kad iš draugijų būsią išrinkti sargai, kurie prasimainydami bus prie grabo bažnyčioje per visą naktį prieš laidotuves. Ketvėgo vakare ir nakti apie 10.000 žmonių atsilankė šv. Andriejaus bažnyčioje, atiduodami paskutinį patarnavimą jos mirusiam klebonui. Sermenų dienoje nuo ankstybiausio ryto abi bažnyčios viršutinė ir apatinė buvo pilnos žmonių. Viršų ir apacių buvo laikoma daugel mišų už velionio dušią. Keli tūkstantėiai žmonių, kurie netilpo bažnyčioje visia laiką stoję lauke. Iškilmingas pamaldas akveizdoje Jo Malonybės Hartfordo vyskupo laikė kun. V. Matulaitis iš New Philadelphio. Jam asistavo kun. Vasiliauskas iš Worcester'io ir kun. Grikis iš New Haven — djakonu ir subdjakonu. Pamokla pasakė kun. Pankauskas iš Bridgeport'o. Siam bekalbant visa bažnyčia prisipildė graudžiausiais žmonių vaitojimais. In laidotuves susirinko 100 kunigų, kurie giedojė sermenų pamaldas lotyniskai. Lietuviai kunigai buvo šie: iš Bostono vyskupijos — T. Žilinskas, K. Urbanavičius, Krasnickas; iš Springfield — J. Jakaitis, Vasiliauskas ir Meškauskas; iš Bridgeport — Saurausaitis, Krauskas, Valantiejus, Pankauskas, Grikis, Ambotas; iš New Yorko — Šeštokas; iš Brooklyno — A. Milukas, N. Petkus, A. Kodis ir S. Remeika; iš Newark vyskupijos E. Budrevičius ir iš Philadelphijos irgi tik vienas V. Matulaitis. Daugias lietuvių kunigų nemėčiau.

Ant kapinių paldygo lavoną visos draugijos ir apie

Algimantas
arba Lietuviai XIII šimtmečio.
Parašė DR. V. PIETARIS.
Viena puikniausių lietuvių kalboje istoriškai apyknka, 5-6 tomos.
Kaina atskiro tomo 50c
Visi 5 tomai sykiu 2\$ 50

„Zva gždė“
2654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

CASH COUPON

10 for 5c

ZIRA
CIGARETTES

L. P. Lillard Co. New York City

pora tūkstantėjų žmonių. Leidžiant kūną į duobę graudų pamokslą pasakė kun. T. Žilinskas iš Boston'o, pagerbęs velionio dorybes, o ypač jo mielę Dievo ir atsiveiktiną dąmas jį vardu visų kunigų ir visų parapijiečių. Visi apiverkė per tą pamokslą. Potam kunigai ir žmonės atgiedojė „Aniolas Dievo“.

Anglai, kurie buvo šioje apielinkėje nekarta pasipiktinę iš lietuvių atvirus pasipriešinimo prieš kleboną, iš biaurių ir net grasišančių kalbu, po laidotuvų apėgu gyre lietuvius, sakydamį jie mata, kad lietuvių neyra tokie beširdžiai žmonės, turi žmoniškumo gražiausius jausmus. Keliolikos ar kelių dešimtų neprasturburnių kvaili blevyžgjomai buvo padarę išpūdį, juog daugelio lietuvių žiaurus būdo besama. Dabar gi pamatė, kad kelių dešimtų nesamoningos kalbos, kvaili gražiojimai nei yra pagyriami plačios lietuvių visuomenės, kuri pasirodė kuožnioniškiausia.

Indomus dalykas.

Beklausinėdamas per 2 dieni visokių kalbų New Britain'e patyriau idomų dalykų. Kleboną Žebri neapkeičiantis galvalas nekentė ir jo tarnaitės, ka anoji visus apie bažnyčią, kleboniją ir mokyklą darbus atlikdama, padėjo savo klebonui su mažaisiais kaštais apsieiti ir prieš opoziciją į niekus paversti sulgy sudūrimo galo su galais parapijos finansuose. Mokytojos irgi už mažaisią užmokestį mokinius parapijos mokykloje, viena tik gavusi apie 9 dol. ir savaitę, kitos po 5 ir 6.

Net iš apraudojančių kun. Žebri lūpų girdėjau žodžius, kad ans, girdi, pats kaltas buvęs, tat skūpią gyvendamas, nesamdydamas zakristijono, nei vargamistros. Kad tie būtų buvę, girdi, nebūtų įvykus tokia nelaimė.

Neiškenčiau nepapeikęs tokia kvailia nomonė nei prielankių žmonių, bet regimai priešų kalbų prisiklausinėti.

O iš ko jis būtų apmokėjęs tuos iškašėms? Juk visos jųs draugijos buvo susitarusios nieko neduoti. Nuo naujos bažnyčios pastatymo ir užlaikymo. Kunigėlis jau antras metas puse algos tik ėmė, kaip girdžiu. Parapijos kasoje pinigų nēr. Pats mokino mokykloje, pat zakristijono pareigas atliko, o jųs čia jį kaltinate už skūpmą.

Teisybė, atsakė, užklupti. Mēs nepamiršijome a. š. tai. Ale kad jis peikė jį už skūpmą, tai ir mums tas išrodė peiktinu.

Didė klebono kun. Žebrio pagelbininkė nužeminta tarnaitė, neatradusi prigulničio pripažinimo nuo saviškių, ant svetimtaudėjų net nekatalikų savo darbštumo ir pasišventimo, dirbdama net vyrų darbus, savo kuklumu padarė didelį išpūdį. Su kuriais tik anglais susiedijote kalbėjau visį ją gyre ir stebėjosi iš jos kuklumo, darbštumo ir nepaisyimo ant biauriausių šmeižimų, kada savo kaip klebono ir parapijiečių tarnaitė pildė savo sunkias pareigas. Ta pagarba ir tas pripažinimas nužemintos tarnaitės rado atbalę net anglių spaudoje. Jos šermentis kuoplačiausiai aprašė visi vietos ir apielinkės, net Connecticut'o valstijos sostinės — Hartfordo laikraščiai. Net vyskupijos organo redakcija atiduodama prigulinti pagerbimą ir pripažinimą kun. Žebrio veikimui ir kuobaisiausiai pasmerkdami brutališką žmogžudystę, nepamiršta išgirti pagirtino veiklumą tarnaitės, paklusnumą ir naudingumą.

Kun. Žebrio populeriskumas Akmenėje.

Susidariau kun. Žebrio šermentyse su vienu mūsų tautiečiu, kuris pameną jo iškeliamimą į Ameriką 1893 metų vasarą. Kun. Juozas Žebrius išbuvo Akmenėje 4 metus kamendoriumi. Atsizmėjome nepaprastu uolumu, valandų valandas klausė išpažinties, pats savo rankomis sodino ant šventoriaus medžius ir juos laistė. Ir dabar akmeniečiai džiaugiasis gražiu kun. Juozapą išdabintu šventorium. Akmenėje užvedė jis tercijorėms tamtikrus namus. Jo pamokslai ir daba po 20 metų yra tebeatnamai netik Akmenėje, bet ir visoje apygardoje. Kada jis kellovo į Ameriką, jo palydėtų suvažiuavo pusė parakvijos. Vyrų, moterų ir vaikūdių bažnytinėm kurdnom nešini lydėjo kun. Juozapą Žebri net į Dobikine, už 6 verstų nuo Akmenės ir su didžiausiom asarom aną atsiveiktino. Lydėjo jį dievobaimingas dušios kaip šv. Povilą apstašalą ant mišjų ir tolimą „pagoniškos Amerikos“ žemę. Nemislijo žmonelai, juog jų mieliausią kuniginką sušaudys Amerikos nedorečiai ir virvę užnarinę ant kaklo kaip šuneli kokį kankins, kad net protestonai Amerikos pasipiktina iš tokio žvėriško išniekinimo ir tą savo pasipiktinimą viešai išreiškia dienraščiūose.

Karės ugnyje...

(Taša.)

Arti savo tėviškės namų pamačiau granatos nukirstajai gluosni, keletą duobių pievoje. Namie paaiškino, kad duobės iškūsto „prūsaitės“ (taip vadina čia granatas), ir kad prie jų trobų puolė jų apie 27. Turį pastebėti, kad toje vietoje buvo pirmos rūšies abazai; mano tėviškėje buvo gyvulių plovykla, o pas kaimyną už ketvirtainio versto dalis abazų ir 16 virtuvių. Vieną gražią dieną atparpa, girdi, vokiečių aeroplanas ir ties mūsų namų apsiukęs vėl nuparpė į savo pozicijas. Nelgai trukus pradėjo lėkti „prūsaitės“ trobų linkui: dvi nedalėkė, viena į molinio tvarto kerte, kur išgriovėsi siena, paleido kiaušes, kitos — netoli virtuvės be didelių „šposų“ ir pagaliau viena prie klėties: jos skeveldros, sulindusios per sieną, sudraskė pagalius ir lovą.

Pirmai, antrai „prūsaitėi“ puolus tėviškės sodyboje, namiškiiai pradėjo kraustyti laukan mantą, bėdodami gaisro upą, kad viena perlindo per stogą, nukrizdamą spara. Iš didelio sumišimo pradėjo vesti viską kaip tik ton vieton, kur lėkė „prūsaitės“ ir nišni jų sprogo už 30 žingsnių nuo mano motynos, bet visos šukės nužvimbė šalimis. Labai stebėjosi visi iš vienos mūsų 95 metų senutės, kuri ir savo patalinę nešėsi tenpat padėti, kaip tik tą laiką už 10–15 žingsnių krito-sprogo „baškutė“, ją visą apdrėbdama žemėmis; senutė tapo smarkiai pasileido bėgti, kad devyni šūnys jos būtų nepavie, o šiaip-gi dažnai be lazdos nepasilengdavo arba jau labai lėtai vaikščiodavo.

Pagalios, pamatė, kad jau mirtis ant galvos, metė kraustęsi ir rėplėjo į duobę, kur prasidėjo verksmas ir šventųjų šaukimas, kad pribūtų mirties valandogė.

Bet galų gale tas didysis šaudymas pasibaigė ir, visi lengviau atsidusę, išlipo iš duobės. Tik staigai iš vakarų pusės ir vėl atparpa aeroplanas; bet šį kartą jis atlėkė pažūrėti, ką jie bus „gera padarę“, o kas dėjos su rusų kareiviais. Pelnyta, pasirodė, nedaug: iš 27 didžiųjų šūvių tik mano tėviškėje kiaušes paleido ir iškašė keliolika duobių. Duobės gilokos: yra tokių, kad žmogui atstojus nematyti galvos; pločio turi apie du sieksnių diametre (ekersai). „Porcijos“ gi visą laiką ramiai stovėjo savo vietoje, ir nė viena „baškutė“ ligi jų už neatlėkė; susprogdios nedalėkė jų už ketvirtainio versto. Taip nabagas „paukštis“ nesuvaręs kiaušiu ir nulėkė savo pozicijų linkui.

Negana to, kad žmonės iš baimės lindo į duobę, bet dar balieši ir visomet pirminčiai liūzdavo duobės šūnys. Kiek kartų maniškiiai lindo į savo ar kaimynų duobes, nė nieko pasitaikė, kad pirminčiai įlystų žmogus: mūsų juokūkus šuo, oypdamas, pirmas liūzdavo ir paskutinis išliūzdavo.

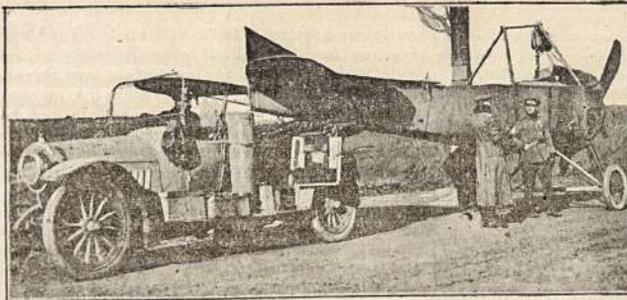
Dėl bailumo pajukdavo ypač vieną mano broliu, kuris pasižymėjo dideliu bailumu. Girdi, dirbdamas lauke, pamato kareivių virtuves ir pozicijas važiuojant, tada jau palikęs viską, arklius, iranknius, be dvasios parbėga namo ir staigiai — į duobę kartu su juokūku, kuris visgi jį pralenkia, pirmiau jo išokdamas. Tėvui tomet tenka eiti paimti arklių. Labai dažnai būdavo, kad į virtuves leidžavo „prūsaitės“, ir tos, išsiskirstę, grįždavo atgal nakčia; bet ir tada nepaleidžavo: prožektorium nušvies — ir vėl duoda.

Tai gi, apie penketą savaitių taip vis barškino ir barškino, dienomis ir naktimis, be jokios paliovos; čia-pat vėl visur gaisrai ir jų pašvaistės. Išpradžiū buvo kiaučiu, bet paskui taip visi apsipratę, kad tie trenksmai ir kulku žvimbimai nebedarė į namiškius išpūdių, ir darbus dirbo, valgė miegojo nieko nepaisydami.

Man idomu buvo pabūdrėti vokiečių apkasų, tai gi, pabalnojęs bėrta, išjogau ir pačias pozicijas. Pusiaukelėje tarp mano tėviškės ir Virbaliaus yra gražus šilas. Vostik išjogęs iš namų nuo kalniuko pastebėjau, kad šilas jau retesnis. Čia-pat pamačiau laukuos daug juodų dėmių ir visos gražiai apvalintos. Tatal ir buvo „prūsaičių“ iškastos duobės; jų buvo labai daug — pilni laukai ir dažniausia visos vienodos tik nevienodo didumo: buvo labai didelės mažesnės ir dar mažesnės. Žemių šale tu duobių nėra: kur jos dingusios, nežinau; todėl ir užlygint tokias duobes sunku: žemę į jas turės vežti iš toliau, nes jeigu imti ir versti nuo kraštų, bus lomos ir kam vertas toks laukas. Gyventojai save ramina, kad po kareivių ir už duobę atlygia.

Jodamas lauku ir besisukiodamas tų duobių užtikau ir rusų pėstininkų apkasus ir kelias „zemliankas“, dar kiek pajogęs, atsiradau ir pėčiose pozicijose. Visi laukai iškasinti siauromis giliomis grabėmis (grioviais), kuriomis galima vaikščioti iškelus rankas ir tai nebūtų matyti. Visos „zemliankos“, kur būta patrankų, išdėtos sugriautų namų sienmedžiagas ir iš viršaus užverstos žemėmis; čia jau daugiau yra kapų ir ant jų paprasčiausiai kryželiai. Patys kryželiai padaryti ant greitųjų: nuskelta kraščiuokas lentos arba sugriautų namų lotgalius arba ir šiaip kuolelis į kapą išmeigtas ir tos pačios medžiagos lentgalys skersai prikaltas viena vienoja; pašėlu gi ant jo parašyta vardas ir pavardė žuvusiojo.

Dar toliau pajogęs, sustojau ir apsidairiau. Buvo toli matyti vis tie patys reginiai: šovinių, skeveldrų, patrankų

Vokiečių kariškas aeroplanas — automobilis

ir ratų dalių, kepurių, diržų, sulaužytų šautuvų, daugybė patronų, nesprogdusių „baškilių“, gilių, čia-pat kryželių, o netoliesia negyvas arklys ir daug kita ko. Ilgai aš čia stovėjau, dairiausi ir galvojau. Buvo giedri ir rami diena, tik lengvas vėjelis, tarytum, galilestaudamas, glostė tą nepaprastą lauką ir judino suvilktus čia šiaudus. Pora savaičių atgal — maniau sau — čia tiek buvo žmonių, toks trenksamas, tiek mirčių, tiek dejavimų... o šiaandien tik varnų ir šarkų pulkai ramybė ardo. Skaitydamas sudegintuosius namus, užjojau ūkininko K. jauną šilėlį. Jis mane pasveikino tokiu graudžiu ošimu: tarytum, verkdamas, jis skundėsi praeiviui dėl savo nuoskaudų, kurių jis buvo patyręs nuo priešų. Ir ištikrųjų nė vieno sveiko medelio neužtiksi: visi apšaudyti, išvartyti, šaknys išraustos didžiuliais grioviais.

Ne geriau ir jo savininko sodybose. Vietoj puikių namų, riegojo mūro gyvenamasai tuščias namas be jokių langų, durų ir ętyt. Ant vieno lango kaž-kaip užsilikusi siuvalo mašina. Kitų triobėsių belikė tik mūro pamatai, o tarp jų raudonavo liepsnos nudažytos naminių irankių ir mašinų galėzinės dalys. — Tai tau ir puikiosios K. triobės! — maniau sau ir nujojau toliau. „L. Zin.“

(Toliau bus.)

Mexiko.

Villa liepė pakarti visus kunigus. El Paso, Tex. 13 d. vasario. Villos plėšikų bandos paėmė Guadalažarą, antrą didelį Mexikos miestą. Tais pasisekė imas apevaigės žmogūdužių generolas Villa paliepė visus kunigus iškarti, jei jie neįstengs surinkti jam \$125.000 kontribucijos, ant jų užkrautas.

Ispanijos randas nematydamas galo Mexikos dabartinei anarkijai, nuo kurios daug jau nukentėjo įžymiausių tos respublikos ispanų piliečių, atsiskleidė viešpatybes, kad jos bendru išikišimu padarytų ten kokią nors tvarką.

O Suv. Valstijų prezidentas Vilsonas su sekretorium Bryan' u vi tebegieda, rankas sudėję, būk Mexikoje vieš pataujanti ramybė ir gera tvarka.

Iš Europos Karės.

(Taša nuo 1 pusl.)

Smarki kova Lorraine ir Alzacijoje.

Londonas, 14 d. vasario. Viena aršiausių batalijų vokiečių karės teatre įvyko prancūzų Lorraine ir Alzacijoje, kur vokiečiai išnaujo pradėjo užpulančią kampaniją. Raportai iš abiejų kovojančių šalių sostinių — Paryžiaus ir Berlyno — nurodo į vokiečių laimėjimus.

In šiaurvakariuos nuo Pont-a-Mousson kaiserio armija paėmus kaimą Norrey ir tuo būdu ligio sau tvirtą pastovą aplinkiniuose kaimuose. Beto viesulingai paėmė kaimus Wilsen ir Obersengern.

Taipgi vokiečiai labai veiklus Sampanijos distrikte. Prancūzams pasitraukus iš Souain miško, vokiečių artilerija be atlaidos varo bombardacija. Rheims miestą išnaujo subombarduotas, lyginai kaip ir Ypres Belgijoje. Pasak raportų iš Paryžiaus, prancūzų artilerijos ugnis prieš vokiečių tranšėjas laimėjus geras pasekmės. Neoficiališki raportai paskelbė, jog St. Mihiel ant Meuse'o, kuri taip ligai vokiečiai užėmę laikė, liko prancūzų karnolėmis subombarduotas. Iš to galima spręsti, jog arba prancūzai toje srityje padarė progresą, arba atsigabeno čia sunkesnes savo karnoles, kad išstumti vokiečius.

49.000 tukų nelaisvėje.

Sulig telegramų iš Londono pastaromis dienomis per Piatigorską, Tereko srityje, Prieškaukazijoje, pergabenta 49.000 turkų kareivių įskaitant 527 apiojerių, paimtų kovose su rusais. Visi tie karės imtiniai išsiųsta į Rusijos gilumą.

Kitas raportas iš Anglijos sostinės praneša, kad Britanijos kariuomena išmušus ir paėmus nelaisvėn 200 pulka, besistengiantį užpulti anglių stovyklę pas Torą, prie Suez'o Kanalo, Aigipte.

Karranzos kariuomena apleidžia Mexikos sostinę. El Paso, 18 vasario. Generolo Obregon, Carranzos komandanto, kariuomena priversta apieisti Mexico City. Sakoma, būk respublikos sostinė paėmęs Zapata.

Lenkų „karalius“.

Petrogradas, 14 vasario. Kad patraukus lenkus savo pusėn, Austrijos vyriausybė apšaukė kunigaikštį Karlą Steponą Lenkijos karaliumi. Jo vainikavimas, esą, būsias už kelii dienų Krokavos mieste. Naujas „karalius“ esąs iš Hapsburgų

dinastijos ir angštai susigiminiaves su sulenkėjusiu Lietuvos kunigaikščiu Ra-dzivilių šeimynomis.

Rusai apsupti Bukovinoje.

Sulig raportų iš Berlyno, 17 d. vasario, rusų armija tapo apsupta austro-vengrų, tarpe upių Pruto ir Sereth. Austrai stumiant rusus į pietus jau pasiekė Storoshinetz ant Sereth'o, 15 mylių į pietvakarius nuo Cernovitzo. Kita Austrijos armijos dalis atsivariavus į rytus iš Maramos, apsejsto Cernovitzę. Laukiama generalės batalijos į pietus ir rytus nuo Cernovitzo. Rusų kariuomena stovi per 12 mylių nuo tos vietos ir jai atėjusi pagelba.

Rytų Prūsūose laike devynių dienų batalijos Mozūrų ežero srityje vokiečiai paskiausia pagarsino, jog jie paėmė 50.000 rusų kareivių nelaisvėn. Jie beveik galutinai sunaikinę rusų 10-tosios armijos 11 pėstininkų divizionų ir kelias raitelių. Rusus netik išvėję iš visų Rytų Prūsų stiprių pozicijų, bet toli nūgrūdę už rubežius.

Tik likučiai tos sumuštos armijos tepaspėję pasiekti girias ir rytus nuo Suvalkių ir Augustavo, kur juos tebeveja vokiečiai. Virs to milžiniško belaisvių skaičiaus vokiečiai paėmė 50 rusų karnolių 60 mašininių patrankų ir daugybę ivairių karės reikmenų. Peraviančioje batalijoje Ryt Prūsūose pats kaiseris buvo viduryje vokiečių armijos. Feld maršalas von Hindenburg komandavo kovą.

Vokiečiai, giriasi jog nuo Kauno, Lietuvoje, tolimiausio į šiaurę punkto iki Cernovitzo, Bukovinoje, ant Rumanijos sienos, į pietus, pastarose dienose jie padarę milžinišką progresą.

Pasėjusi kova eina šiaurės Lenkijoje.

Petrogradas, 18 vasario. Ant dešiniojo Vislos kranto verda baisiausia batalija, kurioje rusai įtempe visas pajėgas stengiasi atsilaukyti prieš slenkandžių nuo Torno ir Soldau vokiečių praigaištingą ataką. Atėję raportai į Petrogradą tvirtina, būk pastaruoju vokiečių armijos banga ant Plocko—Raciono fronto, kur eina įtempti mūšiai, tapo sulaikyta.

Rusų generalis štabas taipgi skelbia caro armijai pasisekus Karpatuose, kur vienoje vietoje jį paėmus 1400 belaisvių ir sunaikinus galutinai kitame punkte visą vokiečių batalijoną. Dauguma to batalijono kareivių liko rusų bagnetais išžudyta, o likusieji paimti nelaisvėn.

Sulig Petrogrado raportų, rusai ant Nemuno vien teradę vokiečių žvalgas, bet ne armiją, kaip Berlyno rapora tvirtina.

Austrai paėmė svarbų Galicijos miestą. Viena, 18 vasario. Austro-Vengrijos karo štabas pagarsino, jog austrai paėmę Galicijos geležinkelio centras, miestą Kalomea. Prie to paėmimo buvus atkakli batalija, lyginai kaip netoli Kluzow ir Wiznitz, pirm kol pasiekta Kolomea.

Rusai su didele pajėga stengėsi nepaleisti Kolomea miesto, susilaukė net drtos pagelbos. Tečiaus austrų kariuomenai besioriant, jų atsilaudymai be perstojo buvo atmušti. Jie norėjo išskelti ir padanges tiltą ant Pruto upės, bet austrai laiku juos nuo to sulaikė ir priverstė atsitraukti iš Kolomea, kuri tai miestą paskui užėmė austrai. Sloje batalijoje austrų nelaisvėn pakliuvo 2000 su rusų keliomis patrankomis ir mavininėmis karnolėmis.

Smarkus generalės karės viesulas slaučia Karpatų karnuose iki pat Wiszkow kalnui; kuriai kovojančių armijų geriau ten sekasi, sunku atspėti, kadangi abeji giriasi laimėjimais.

Vokiečiai giriasi pasisekimais Prancijoje.

Londonas, 13 d. vasario prancūzai liko vokiečių sumušti Souain srityje, 20 mylių rytus nuo Rheims. Prancūzai išstumti iš savo svarbių pozicijų toje apielinkėje. Priežastis to prancūzų nepasisekimo buvus ta, kad jų būvę daug mažiau negu vokiečių, ir kad begalo žiauri vėtra neleidius jų artilerijai atėti šion pagelbon.

Albanai išleido Serbijon.

Paryžius 14 d. vasario. Telegrama iš Nišo, Serbijojį Havas News Agentura sako, jog 13 d. vasario didelė albanų armija persilauzė per serbų linijas, pereinant rubežį Prisedn'o srityje. Prieš didesnę pajėgą serbai turėję pasitraukti.

Albanai tebeprogressuoja linkui Zapod'o, Topoliana ir Glavonitz'o. Jiems pasisekė keliose vietose perkirsti telefono ir telegrafo komunikacija.

9 Prancūzų generolai atstatyti. Paryžius, 17 vasario. Jenerolas Joffre, prancūzų vyriausias komandantas pastarųjų paltuosavo nuo komandos devynis senesnius generolus, o jų vietosna paskyrė jauns ir veiklesnius vyrus.

Zeppelinai sudegė. Londonas, 17 vasario. Telegrama iš Kopenhageno praneša, jog ant Fane salos, Danijos pakraščiuose sudegė milžiniškas vokiečių valdomasis orlaivis Zeppelinai, Parsival tipo. Jo visi keičiniai tapo suareštuoti Danijos kareivėjų. Mat eksplozija atsitiko tuoj tam orlaiviui nusileidus ant salos, tad visas jo personelis — 2 apieriu ir 14 kareivėjų su mažais pasižeidimais išliko gyvi.

Albanai atakuoja ant viso fronto. Paryžius, 17 vasario. Albanų atakas Serbijos pakraščiuje apima beveik visą ruožą. Serbu kariuona Oohrida'e pasitraukė prieš albanus, ir miestai su 20.000 gyventojų teko albanams. Smarkus susirėmimai buvo Rodnie ir Levatz'e. Prisernde albanai liko atmuši. Serbai taipgi susigrąžino Vranit.

Austro—Vokiečių kariuona, veikianti prieš Serbiją, susideda iš devynių armijos korpusų, iš kurių trys vokiečių, viso 450.000 kareivėjų, pasak raportų iš Atenu. Serbų gi armija beveik pusė mažesnė esanti, nei teutonų toje karės srityje.

Vokiečių povandeniniais paskandinio 2 laivai. Paryžius, 17 vasario. Prancūzų karo ministerija oficialiai paskelbė, jog vokiečių povandeniniai „U—16“ paskandinio du garlaiviu: Prancūzų Ville de Lille netoli Cherbourgo ir Britanijos laivą Dulwich netoli Havre'o. Pirmojo visi keičiniai išsigelbėjo, antrojo gi dviejų nerandama.

Sužmūšti ir sūžėisti angliakasykloje. Wilkes Barre, Pa., 17 vasario. Lehigh Valley anglių kompanijos kasykloje Prospect Colliery šandien gazu esksplozija palaidojo 8 darbininkus ir 6 sunkiai sužėdė. Užmuštųjų vardai pagal angliškus dienraščius šitoki: David Owens, 22 metų; John Gavanas, 18 metų; John Mehillo, 24 metų; Bruno Lesčinski 19 metų; Jonas Darutis, jaunas vaikas; Tomas Wallis, 29 metų; Jonas Seramock, 20 metų, ir Tamas Bardauskas, 42 metų. Eksplozija atsitiko per neatsargumą vieno sužeistųjų — Jono Kavaliausko.

Iš Lietuvos.

UTENA. Kauno gub. Mes negalime apsieiti be naujienų — pas mus vis kitaip, negu kur kitur. Paskutiniu laiku pradėjo mertiškos trumpai kirpti plaukus, kaip vaikai. Nusikirpo plaukus šeiminiuk dukūt, neatlieka nuo jos ir tarnaitė. Kitos gi nusikirpusios plaukus pradeda rūkyti papirusus ir dūmas leisti per nosį. Laimė dar, kad tokių merginų nedaug, daugeliui tokios „maados“ nepatinka.

VILNIUS. Nukentėjusieji nuo karės. Per Vilnių nuvežta toliau Rusijon daug lietuvių ramių Prūsijos gyventojų. Taip jų buvo daugiausia moteris su mažais vaikais. Vyrų buvo nedaug ir tikrai seni arba maži. Prūsų Lietuva begalo nukentėjusi.

— Atstovas p. Yčas apsilankė Suvalkų gubernijoje tose vietose, kur buvo karė.

Daug namų apgraiuta. Vietomis badas. Žmonės net tinsta iš bado.

— „Draugija“ mėnesinis laikraštis ketina eiti kas du mėnesiu taip pat iš Kauno.

— Valgykla. Lietuvių Draugija šelpi nukentėjusius nuo karės jau Vilniuje atidarė valgyklą. Suvalkų gubernijoje tapo įsteigta tos draugijos keli skyriai.

RUDŽISKIAI. Rudžiskio parapijony ir karės laiku rūpinasi savo bažnyčios statymu. Per paskutinį susirinkimą nutarė po Načjų Metų pradėti statymą. Medžiai statyti priruošti ir medžių turi užtektinai.

Iš Katalikų Gyvenimo.

VYSKUPIJOS BE VYSKUPU. Karei prasidėjus Rusijoje kelios vyskupijos atliko be vyskupu. Nėra dabar Peterburge arcivyskupo, jo vietą užima vyskupas-sufraganas Ciepliakas, Zitomirius vyskupija, mirus a. a. vyskupui Niedziakovskiui, po šiai dienai valdo prelatas Bajevskis. Šią vasarą mirė Liublieno vyskupas, taigi ir Liubliu vyskupija pasilieką be vyskupo. Musų Vilniaus vyskupija net karės metu nesusilaukė jokių permainų. Kol karė nepasibaigs, gal taip viskas ir pasiliks.

POZNANES ARCIVYSKUPAS. Kad ir ilgai vokiečiai nenorėjo skirti Poznanės arcivyskupo lenko vyskupo Likovskio, tačiau kare prasidėjus tuojau sutiko ant to paskirimo. Arcivyskupas Likovskis išleisdamas į lenkus jau ketą atsiskaukimu.

PRANCIJA. Visose Prancijos bažnyčiose vyskupai įsakė melstis karės metu ir išstatyti Svėdžiausio Sakramento, kad Dievas duotų prancūzams pergalėti vokiečius.

VOKIETIJA. Vokiečiai katalikai taipgi savo bažnyčiose karštai meldžiasi, kad karė kuopasekmingiau baigtūsi.

Paskelbimas.

Sirgo nuo perėjo gegužio mėnesio.

P. Teodoras Bereska, gyvenantis po No. 1020 W. Ohio gatv., Chicagoj, atėjo mūsų ofisan ir pasakė, kad nuo perėjo gegužio mėnesio jis buvo kankinamas perpilnutinės; jis neturėjo skonio valgyti ir visada turėjo užkietėjusius vidurius. Kaip greit jis pradėjo vartoti Trenerio Amerikonišką Karčiojo Vyno Elixirą, jo sveikata pagerėjo ir dabar jis jaučiasi visai sveiku esąs. Mes žinome, kad daug žmonių kenčia panašiai šimie ir mes neabejojame, kad visi tie žmonės sutiks šitą pranešimą su džiaugsmu. Trinerio Amerikonišką Karčiojo Vyno Elixirą yra pasitiktina gyduolė panašiuose atsitikimuose, nes paprastai jis duoda greitą pagalbą; atsitikime užkietėjimo vidurių ar nuo to paėjusių kitų ligų, turi būt rekomenduojamas. Kaina \$1.00. Jos Triner išdirbėjas, 1833—1839 So. Asland ave., Chicago, Ill.

Neuralgijos ir ramato skausmus labai gerai gydo Trinerio Linimentas, prekė 25 c., persiunčiant krasa 35., ir 60 c.

An Open, Square, Aboveboard, Direct Appeal to the Intelligence and Judgment of the People

The railroads of Pennsylvania and New Jersey believe that the public should be fully advised concerning the Full Crew laws in these states. Costly experience has demonstrated that these laws have worked to the detriment of public interest and that their repeal would redound greatly to the advantage of the people.

Not a Fight On Trainmen

The railroad companies making this announcement wish the public to clearly understand that this appeal is in no way to be construed as being aimed at the trainmen in their employ, nor is it an effort to curtail operating expenses — the cost of public safety or service.

The companies point to the fact, with justifiable pride, that whenever public safety and convenience demand an increased number of employes the necessary men were put on trains. Behind this statement is a record of advancements and improvement achievements which is a most vital factor of calm and dispassionate consideration of the laws in question.

But when arbitrary laws are passed which compel these railroad companies to burden their payrolls with some \$2,000,000 annually for wasted, unworked extra labor, and which actually means a decrease, rather than an increase, in operating efficiency, together with heavier casualty lists, it is undeniable that the public should be put in full touch with existing conditions that the people may judge wisely for themselves should an effort be made to impugn the sincere motives which prompt this educational campaign.

How Full Crew Law Works

A twenty-nine-car freight train can be operated with five men. Add a car and an extra man must go on. The law requires no larger crew on a hundred-car train.

A four-car passenger train can run with five men. On a five-car or longer train there must be an extra man. Even if all the cars are Pullmans, with porters and a Pullman conductor, a six-man railroad crew is required.

A milk or express train of twenty or more cars, running through, sealed, and virtually without stops, must carry a crew of six. The only place four of them would ride would be in the end car.

When the Full Crew law became effective in Pennsylvania, the Pennsylvania Railroad Lines East of Pittsburgh and Erie were operating in Pennsylvania 2,971 weekday trains. Of these, 1,198 passenger and 1,061 freight trains were manned up to or beyond the law's requirements.

The 1,198 passenger trains which were provided with crews equal to or in excess of the law's requirements consisted principally of local or semi-local trains, making frequent stops and handling a large number of passengers. The second brakeman was employed to expedite the departure of 1,000,000 annually for wasted, unworked extra labor, and which actually means a decrease, rather than an increase, in operating efficiency, together with heavier casualty lists, it is undeniable that the public should be put in full touch with existing conditions that the people may judge wisely for themselves should an effort be made to impugn the sincere motives which prompt this educational campaign.

The 1,061 freight trains on which the law required no additional men consisted of local freight trains carrying package freight, on which brakemen were required to load and unload cars; road shifters, doing a large amount of work, necessitating the throwing of switches and much hand braking on cars; mine trains, placing empty cars and picking up loaded cars, and through slow freight trains of heavy tonnage on the Philadelphia and Middle Divisions on which the brakemen riding on the front part of the trains were required to assist the firemen.

Official Casualty Statistics

The effect of the Full Crew laws in forcing extra men into already adequate train crews, thus dividing responsibility, has been to increase the hazard of operation. This fact is conclusively proved by the official figures of the Interstate Commerce Commission. The great number of persons killed who were neither employes nor passengers have not been included, for it is obvious that extra men on trains are powerless to prevent such casualties. The Pennsylvania Full Crew law took effect on July 19, 1911. The Commission's figures show that for the three-year period preceding this date 10,186 employes and passengers were killed. Since the law became operative, the total number killed shows an increase, or 10,372 persons.

The casualty list of the Pennsylvania Railroad for the six months preceding the enactment and the first six months of 1914, when the law was in full force and effect, discloses the following startling comparison:

	Before Law, First half 1911	Under Law, First half 1914
Killed	15	16
Injured	1046	1639
Trainmen	1	*2
Passengers	99	141
	16	18
	1145	1840

*Fell from train.

What the Extra Man Costs

Twenty Railroads in Pennsylvania and New Jersey last year paid in employment of superfluous brakemen \$2,000,000. That would have bought..... 200 steel coaches
It would have bought..... 80 locomotives
It would have paid for..... 87,000 tons of rails
It would have returned 5% on..... \$40,000,000
It would have eliminated..... 16 miles of track
It would have eliminated..... 65 grade crossings

Rejected by Other States

A Full Crew law was enacted in Missouri and signed by the Governor in April, 1913. In November, 1914, it was submitted to a referendum vote. The people repudiated the law by a vote of 324,085 against 159,593.

A proposed Full Crew law for Texas failed to pass owing to the popular protest against it, led by the farmers.

In 1907, Governor Charles E. Hughes, of New York, vetoed an attempt to enact a Full Crew law in that state.

In 1912, Governor John A. Dix, of New York, also vetoed a Full Crew measure.

Governor Foss, of Massachusetts, vetoed a Full Crew bill passed by the legislature.

In 1913 the State Assembly wisely referred a Full Crew law to the Railroad Commission of Connecticut, who promptly condemned it.

Governor Cruce, of Oklahoma, vetoed a Full Crew bill in 1913.

Attempts to enact Full Crew laws in Colorado, Delaware, Virginia, and Ohio were defeated.

In Pennsylvania, New Jersey, New York, and Maryland such laws are in force. In the interest of the public, the railroads, and the great body of railroad employes, these burdensome laws should be repealed. In Pennsylvania, approximately 65,000 men are employed in train service. Only 2,500 of these are extra brakemen.

Will Wage a Just Fight

Railroads operating in Pennsylvania and New Jersey are determined to place their case squarely and fairly before the people of those states. They are firmly convinced that the people—all of whom, without exception, are affected more or less directly by the imposition of this annual \$2,000,000 burden, and thousands of whom are direct sufferers—will, knowing what a continuation of these harmful laws means to them, voice their wishes in no uncertain way to their elected representatives at Harrisburg and Trenton.

This campaign of public enlightenment will be waged by the railroads in a manner that cannot possibly be legitimately assailed. There will be no lobbying, no star chamber conferences, or private deals to influence public opinion or legislative action. The campaign will be fought in the open, purely on its merits.

Railroad Pledge to Trainmen and Public

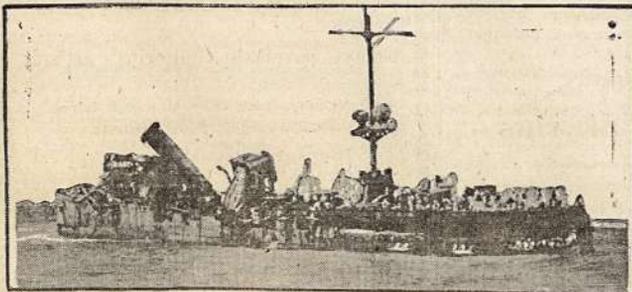
Definitely and finally to give public notice that the railroads ask only a square deal all around in this matter, the presidents of the Pennsylvania Railroad Company, Philadelphia & Reading Railway Company and Baltimore & Ohio Railroad Company, in announcing on February 9 that the railroads intended to work for repeal of the Full Crew laws, pledged themselves as follows:

"Let us add that if there shall be evidence that without such laws the railroads would underman trains, to the hardship of employes or the detriment of or danger to the public, that, assuming the present Public Service acts do not give to the commissions ample powers to determine what crews are necessary on different trains and to compel the railroads to man trains as ordered, we will openly support such amendments to the present acts as may be necessary to give such assurance."

The railroads now appeal directly to the people, who demand the greatest safety at all times and who realize that a policy of wise economy, and not one of wasted revenue, will enable the railroads to adequately fulfill their obligations and meet these demands as they should be met.

R. L. O'DONNELL,

Chairman, Executive Committee, Associated Railroads of Pennsylvania and New Jersey.

Copyright, 1915, by American Press Association.

Sudaužytas Vokietijos skraiduolis „Emden“.

J. Gabrys.

Lietuvos ir Lenkijos neprisigulmė.

Ar gali Lietuva būti dalis neprisigulmė Lenkijos.

(Iš žurnalo „The British Review.”)

Didis kunigaikštis Mikalojus pradėjo šios karės pradžioje panaikinti rubežius, kurie dalija į dalis ir sujungti tauta į vieną valstiją. Nėra abejonės, kad Lenkijai tinka turėti plati neprisigulmė. Prieš šimtą metų išdalinta jos kaimynų Prūsijos, Austrijos ir Rusijos toji nelaiminga šalis kenčia įvairius persekiojimus. Bet sąjudimai, kurie dabar iškilę Europoje leidžia mums manyti apie prisikėlimą netik Lenkijos, bet keletos kitų tautų, kurios buvo valdomos Austro-Vengrijos ir Rusijos.

Tečiau Lenkijos neprisigulmė klausimas yra daug labiau supainiotas, neg daugumos manoma. Mes dar turime žinoti, kokiai Lenkijai bus duota autonomija; ar ji bus istoriškai lenkų tauta, kaip buvo lietuviškai-lenkiška valstija, kurios rubežiai traukė nuo Baltiko iki Juodųjų marių, ar tikrai tikroji Lenkija, t. y. šalis, kurios didesnę dalį gyventojų yra tikrieji lenkai. Kad atsakyti tą klausimą mes turime kreiptis į turinį atsišaukimo, kurį išleido vyriausias Rusijos armijos vadas, kurioje inter alia sakoma nieko daugiau nebus reikalaujama nuo lenkų, kaip gerbtis tiesas tautų, kurios yra surištos su jais istorijos ryšiais. Tas sakymas leidžia manyti, kad pradžioje karės Rusijos valdžia buvo pasirengusi duoti neprisigulmę istoriškai Lenkijai, koki ji buvo prieš pirmąjį padalinimą 1772 m.

Ar yra galima atgaivinti istoriškai Lenkiją? Pirm neg atsakyti į šį klausimą bus tinkama pažiūrėti, kas ji buvo ir dėlkoji ji negalėjo gyvuoti. Laiko jos padalinimo Lenkija buvo dualė valstija, lietuviškai-lenkiška, lygiai kaip Austrija ir Vengrija: toje sąjungoje Lenkija užėmė vietą šandieninės Austrijos, o Lietuva vietą Vengrijos. Sąryšiai tų dviejų tautų prasideda nuo tryliktojo šimtmečio, kada Lietuvos kareiviai užėmė ir išpušioje Lenkija, pasidėdami tūkstančius nelaisvių. Keturioliktoje šimtmečio Gėdimno dukė Aldona, tekėdama už Lenkijos karaliaus Kazimiero nusidėdė su savimi 24.000 lenkų nelaisvių, kuriuos jos tėvas paliepusavo. Tai yra užtekinai, kad parodytų, jog Lietuva buvo baises kaimynas, kuri buvo pavojinga ignoruoti, ir nuo to laiko lenkai išėjo progos su jais susidraugauti.

Laukiamoji progą pasitaikė apie 1836 m. Didžiam Lietuvos kunigaikščiui Jagailai vedant Jadvygą Lenkijos karalaitę, Lietuva, kuri tuo laiku valdė teritoriją tris kart didesnę už Lenkijos, padarė tik dinastijos susivienijimą, kuris buvo visai neapmąstytas žingsnis. Ant to pasiremdami lenkai nuėjo taip toli, kad užėjo savo hegemoniją ir valdančią pajėgą Lietuvoje.

Jie skaito priešais visus lietuvius, kurie būdami ištikimais savo gimtajai kalbai, plėtoja savo literatūrą ir gina savo tautystę, jie į tokius žiūri, kaip separatistus ir baisesnius istoriškai tradicijos priešus.

Pasak lenkų manymo, susijungimas Lenkijos su Lietuva buvo toks geras, kad geresnis istorijoj nerasi. Bet bepartyviai peržiūrint praėitį tarp lietuvių randame nuolatinę tendenciją atsiskirti nuo Lenkijos. Pirmasai separatistas buvo Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas, kuris buvo paeivadinęs karalium to šalies ir tik vainiko laukė, kuri turėjo atsistūti ciesaorius Zigmontas, kad apsi vainikuoti. Tečiau lenkai sulaukė pasiuntinius, kurie vežė vainiką Vytautui, kuris trumpu laiku po to numirė. Susijungimas buvo pertraukiamas keletą kartų (1490, 1492 ir 1526), kada lietuvių išrinkdavo sav valdininkus atskirai nuo lenkų. Septynioliktame šimtmečio, kad abi tauti buvo užpulti žuvedų ir rusų, Lietuvos didžiūna kaip kunigaikštis Radzivilas ir kiti, kad išgelbėti savo šalį, atsiskyrė nuo Lenkijos, prisidėdami prie Žuvedijos. Lietuvių kunigaikštis Sapieha ir keletas jo pasekėjų buvo lenkų užmušti lapkričio 24, 1700 m. už bandymą nuo Lenkijos atsiskirti. Kiti garbingi Lietuvos didžiūnai, kaip kunigaikštis Mykolas Koributas Viesniovieckis, Lietuvos kariūmenės vadas, kunigaikštis Grigorius Oginskis, Zemačių kareivijos vadas, J. Pacas, kunigaikštis Karolis Radzivilas, kancleris Didžios Kunigaikštystės Lietuvos, kunigaikštis Mykolas Oginskis, finans ministeris ir k., kad atsiskratyti nuo lenkų atmetė visas jiems duotas privilegijas ir bandė sudaryti tautiška valdžią Lietuvoje, tokią, koki ji buvo prieš susivienijimą.

Lietuvių atsiskyrimo judėjimas ėjo nuolatinai, nesustojo net laike sukilimo, kuri sukėlė Kosciūška, nes lietuvių sudarė savo valdžią atskirą nuo Lenkijos. 1863 m. po paskutiniame Lenkijos sukilimui Lietuvos „diktatorius“ Kalinowski paskelbė, kad Lietuva turirūpintis vien savo neprisigulmė, kaip Lenkija, bet turi visada būti neprisigulmė nuo savo kaimyno. „Negalime daugiau“ jis sakė „Lietuvos padėjimą pavesti i rankas jos krikšto motinos Varšavos“.

Tie keli istorijos faktai, kurie gali būti padauginami be pabaigos, parodo, kad sąryšiai, tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo, taip sakant, ant popieros. Lenkai turėjo ji nuolatos atnaujinti. Krevos unija (1856) sekė keletas kitų: Vilniaus unija (1401), Horodliaus unija (1413), Vilniaus unija (1432), Grodno unija (1501), Grodno unija (1512), Liublino unija (1569), Bresto unija (1596), Vilniaus unija

(1812). Tos visos unijos parodo, kad lenkams buvo sunku užlaikyti Lietuvą savo globoje.

Paskutiniai ryšiai tarp tų dviejų valstijų buvo perkireti Rusijos, kuri pasiglemžė beveik visą Lietuvą ir didesnę dalį Lenkijos. Vėliau bendriškumas buvo atitinkam sunaikintas ir laikomas be vertės lietuvių, kurie niekadoms negalėjos unijos, kuri jiems atnešė daug nelaimių. Nes Lenkija niekadoms nebuvo tikras draugas. Ji netik neišlaikė pradžioje apsigynime nuo priešu, bet nusilpnino Lietuvą, pasėdama neapykantos sėklą įvairiose šalies sluogsnuose ir pasisavindama turtingiausias jos provincijas, Padolija, Volyniją ir Kijavą. Aišku, kad toki sudėtinė valstija, susidėjus iš dviejų tautų, iš kurių viena (Lenkija) stengė sunaikinti antrą (Lietuvą) negalėdžios užsilaikyti ir buvo priversti atsiskirti nuolatiniais vidujais nesutikimais dviejų tautų. Ir bandyti atgaivinti Lenkiją ant tų pačių istoriškų pamatų būtų tai padaryti tas pašias klaidas ir sulaukti tų pačių pasekmių.

Peržiūrėjus senesnius santikus lietuvių su lenkais, lieka paimti dabar esančius. Lenkai tebežiūri i Lietuvą kaip dalį Lenkijos — ko ištikro nebuvo net laike susijungimo ir lenkų nacionaliniai nenulistančiai darbuojas, kad priristi juos prie savės. Jie varo gyva propagandą per spaudą, mokyklas ir labiausiai per kunigus, kurie geidžia primesti lietuviams lenkų kalbą tikėjimo apeigose, kad kiek galima greičiau šalį sulenkinti.

Lenkiškoji ypatybė bažnyčios, kaip politiškos institucijos pasirodė ypatingai žymi po puolimo lietuviškai lenkiškos valstijos. Lenkai neturėjo kito kelio lietuviams lenkinti kaip Bažnyčia, ir jie gavo didelę paramą iš katalikų kunigų. Vilniaus diecezija, vedama sulenkėjusios kapitulos yra ypatingai eringinga jų patarnavimams ir veiklesnė lenkinime lietuvių, negu jų mokėjime krikščioniško tikėjimo ir doros. Jie naudojami visais jiems galimais būdais ir pamokslinijčia ir konfesionaliais yra verčiami i lenkų kalbos mokyklas. Per kai-kurį laiką Vilniaus lenkai vyskupai vedė itiną politiką kunigų skirstyme, siūsdami i lietuvių parapijas žmones, kurie šneka vien lenkiškai. Vietoj, kad pasistengtų išmokti šalies kalbą, tie kunigai mokino lenkiškai savo parapijiečius.

Nuo 1865 iki 1904 tas bažnytinis lenkinimas buvo remiamas Rusijos valdžios užgimimu spaudinti lietuviams savo kunygas lotynų raidėmis. Lietuviai buvo verčiami vartoti lenkiškas maldų knygas. Po 1904 metų, leidus spaudinti lietuviškas knygas, daugybė laikraščių pradėjo eiti iš Vilniaus, Kauno ir Seinų, pakilo tautinis žmonių susipratimas ir žmonės pradėjo reikalauti kunigų vartoti lietuvišką kalbą pamaldose. Tai buvo priezastimi daugelio nesutikimų. Lenkų kunigai bandė užlaikyti status quo ir atsiskė leisti lietuvių kalbą i bažnyčias. Po keletos metų reikalavimo keliose vietose lenkų užsispyrimas liko sulaužytas ir net Vilniuje liko paskirta bažnyčia vien tik lietuviams.

Lenkų nacionalistai tuos teisingus nusileidimus skaito smūgiu savo partijai. Jie nusprendė neveizinti kiek tai atsietu atsiimti atimtas nuo jų pozicijas ir neįleisti lietuviškos kalbos i jokią diecezijos parapiją. Tuo tikslu jie pradėjo vesti karštą propagandą, kuri nenustojė net aktualiuose susirėmimuose.

Kruvinos muštinės atsitiko lietuvių bažnyčiose ir fanatikai liejo kraują iš silpnų moterų, prasikaltusių už giedojimą giesmių gimtoje kalboje, kaip tai atsitiko keletoj Vilniaus diecezijos parapijose Asavoje, Rodunioje, Joniškėje, Kurvelavoje ir k.

(Toliau bus.)

Mato Miluko

SPAUSTUVĖ

Atlieka įvairiausius spaudos darbus.

Apskaitymai už darbą suteikiami taipogi per laiškus ant kiekvieno pareikalavimo.

Sykiu čia įsteigta

“Žvaigždės” Skyrius

kuriame galima atlikti visokius reikalus, paduoti apskelbimus, užsakyti laikraštį ir t. t.

416 Hooper St., Brooklyn, N. Y.
Kur sueina Grand St. ir Grand St. Extension.
(Arti Union Ave.)

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2705

Parduodame laivakortes ant visokių linijų i kraują ir iš kraujus.

Siunčiame pinigus i visa dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikome didžiausią krautuve vyriškų drabužių, žemerykų ir skrybėlių; turime didelį departamentą aukainių daiktų: laikrodėlių, žiedų, spilkų, ir tt. Drauge užlaikome didelį skyrį visokių knygų: maldaknygių, istorijų, poezijų ir tt. Norėdamas ką pirkti pirmiausia atėik pas mus, o būti užnėgindintas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.

Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

IŠ KELIONĖS PO EUROPA IR AZIJA

Ta knyga yra tai

Didžiausias savo rušies veikalas,

parašyta „Zvaigždės“ redaktorės J. Pranaičiūtės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 103 iliustracijomis (paveikslais).

Įdomūs toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europojeišką karę. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiasiais beabejo yra aprašymai ispuzdžių i Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir ant žmonių. Nemažiaus įdomūs aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Knygos kaina 2 dol.
Audeklo apdaras 2.25
Skūros apdaruose su pauksuotais kraštais . 3.50

Ta knyga turi būti papuošimu kiekvieno lietuvių namo.

Galima gauti "Zv." Knygynė

Polka -- Venus

Prisiskų 25c., o aplaikiysi ką tik išleista polka partapijonui ir smuikai (skripkai); polka yra taip smagi, jog ir šimtamėčiai senukai noriai ją šoka. Apart to ji papuoš partapijoną, nes jos viršeliai yra puikaus tikrai artistiško darbo. Viena kopija pasiūta redakcijai dėl pažiūrėjimo.

Adresas autorius ir pardavėjas:

L. MISUNAS,

Box 398, Pequabuck, Conn.

F. R. BOGDAN

bažnyt. paveikslų tepliorius - artistas

Malevoja paveikslus altoriams, taipogi artistiška dekoruoja vidurį bažnyčių.

Darbas gvarantuotas.

F. R. Bogdan

162 Washington Ave., Newark, New Jersey

Naudingos ir Pigios Knygeles

Svetimos spaudos, gaunamos "Žv." knygyne.

- BALSAS Amerikiečių Lietuvių ir Tėvų Šventajai Leonai XIII ir gyvenimai dviejų didžiųjų Dievo tarnų, Lietuvių: Kun. Andriaus Rudaminos, Jezavito, ir Kunigaikščio Merkello Giedraičio, Zemaičių Vyskupo 5
- BLAIVININKŲ KNYGELE arba pamokymas apie blaivybę 5
- DIENELEI BREKSTANT. Zalvarnio eilės 20
- GAMTA — SVEIKATOS SALTINIS. Kam yra nemaloni sveikata? Tečiau retas kuris atsakančias apie ją rūpinasi. Ši knygelė suteikia pluoštelį reikalingiausių apie sveikatą žinių, todėl yra naudinga kiekvienam 15
- GYVOJO Ražančiaus įstatai 5
- GYVENIMAS sv. Jono Krikštytojo 15
- GYVENIMAS sv. Petro Apaštalo Kunigaikščio 20
- JAPONU PASAKOS. Žingėdus pasakojimai 5
- KAS TAI YRA SOCJALIZMAS ir ar galima daiktus tą mokelį išvokti. Naudingi pasiskaitymai kiekvienam tiesos ieškotojui 10
- KIPSAS PINTINEJE ir dvi žuvės. Dvi apsakėlės 5
- KRUVINA REVOLIUCIJA ar ramus kultūros darbas? Pašnekesys kataliko su revoliucionierium 5
- MIESTELIO ONUTE. Sulenkėjusiems Lietuvosams apsakymėlis 5
- MEILES AUKA. Apsaka iš paskutiniųjų J. Kristaus dienų 5
- OBRUSTELIAL. Galerija paveikslų iš maskolių gyvenimo Lietuvoje 25
- SU DIEV! Valdėlis iš rusų su japonais karo 10
- SVENTOJI AGNETE. Drama dviejose veiklose. Labai tinka pasiskaitymui ir lošimui 25
- SVENTO KAZIMIERO Lietuvos karaliaus gyvenimas 10
- TRUMPAS LIETUVOS APRASYMAS. Su paveikalais. Pamokinantis pasiskaitymai kiekvienam, kurs nori susipažinti bent kiek su savo Tėvyne—Lietuva 25

Teiksitės patėmyti, kad minėtų knygelėlių turime tik mažą skaičių egzempliorių ir, jei neitrauktos abelėn mūsų katalogo. Todėl, kurie nori jas gauti, lai pasiskubina su užsakymu.

Laiškams ir pinigams siųgti antraštes:

✻ ŽVAIGŽDĖ ✻

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

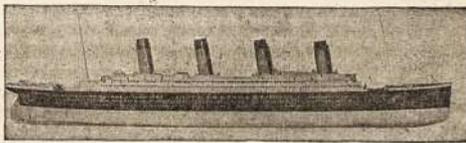
Telephone 9537 Spring

LIETUVIAI, KREIPKITES PRIE SAVUJU!

Keliauk in Lietuvą ir iš Lietuvos

visad per

Geo. J. Bartasiaus Agentura.

Kamgi eiti pirkti laivakortes pas svetimtaučius, kad galima jas gauti nupirkti ir pas savo tautes žmogų.

Mes parduodam laivakortes ant drėbiausių ir greičiausių garlaivių ir visas pasaulio dalis už numazintą kainą. Iš New Yorko į Roterdamą, Antverpą, Bremeną ir Hamburgą \$22.00, į Libavą 24.00. Iš Vokietijos į New Yorką: iš Roterdamo \$25.00, iš Antverpo, Bremeno, Hamburgo, 22.00, iš Libavos į New Yorką \$27.00.

Siunčiam ir išmainom pinigų visų viešpatysčių, parūpinam pašportus iš Konsulio rubežiaus perėjimui. Reikalauk laivakorėčių kainos iš artymlausio ofiso, pažymėdamas iš kur ir, į kur nori važiuoti. Tautiečiai brangūs, meldžiu nepraleisti taip geros progos, viečiai naudokitės iš to, persikieskit savo mylimus svečius iš Lietuvos senos tėvynės, pakol laivakorėčių kursas žemai stovi.

Geo. J. Bartasius ir J. Vasiliauskas & Co.

490 Washington St. Cor. Spring St.,
NEW YORK, N. Y.

261 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Saugokis neturinčių vertės pamėdžiojamų vaistų; reikalauk, kad tau duotų tikrą Richterio Pain Expeller'į su Ankerio ženkle, kaip dia-rodvta. 25 ir 50 centų aptiekose ar tiesiog iš F. AD. RICHTER

& CO., 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirugas

pabaigęs daktarysės mokslus Jefferson Medical College'je su pagarba Specialistas akių ligose, nosies ir gerklės. Gydo pasiekmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli S. Jardin st. SHENANDOAH, PA

Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduole

yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susiršimą su plaučiais.

Mainieriai, kankinami Mainų Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuėrės pagelba vartodami Fither Dilelsis Kosulio Gyduole. Turi pagyrimus nuo patyrusių mainierių, kaip geriausias vaistas visokiuose atsitiki muose.

PARSIDUODA VISOSE AP-TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c, \$1.00
Rekomenduojame taipogi

Father Di Ielsi's Grumulivimui Tonikas,

pagerina grumulivimą, kraują padaro turtingu ir panaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment,

yra skiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų štesimui, ištinimui, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25 c.
REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

—Didžiausia Krautuvė—

Visokios (taipos Lietuvos) ir lenkiškų knygų, aukštųjų, sidabrinų ir auksojų laikrodžių, taigi visokių religinių daiktų. Kas nori persikrinti, tegul prisizūnia 10c. stampomis, o apšalkys mano didelį katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašė pas mane „Žvaigždė“, tas gaus knygų „Basanavičiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokis iš mano katalogo knygų, vertės 1 dol., dovanai. Visų senas pažetamas

Povilas P. Mikalaukas,

248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

J. P. BUDGINAS

BANKINIS KONTORAS

Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parduoda Laivakortes ant greičiausių laivų; išmaino Pinigus visų kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir tt. Apsaugoja dalktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuve Knygų, Popierų, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas ji galima užsirašyti laikraščių „Žvaigždė“. Ateikite persikrinti

459 So. Hermitage Ave.,

CHICAGO, ILL.

Vienatinis Lietuvis Iširbėjas

visokių ženklų draugystėm, o ypatingai: karkardų, muzikučių metalavų, anamelotų ir padengtų celluloid'ų šarpu, vėliavų ir karūnų.

MAN PAVESTUS DARBUS ATLIEKU ARTISTISKAI.

M. A. NORKUNAS,

General Delivery

Montello, Mass.

“ŽVAIGŽDĖS”

— SPAUSTUVE —

ATLEKA VISUS DRUKORISKUS DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREIT.

DRUKUOJA:
KNYGAS, CIRCULORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS
WHITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS AMY
VESELJIU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES, NESIGRAUDYS.

Kreipkitis ant adreso:

3654 Richmond Str.,
Philadelphia, Pa.

ANTANAS A. PEMPE

LIETUVIS FOTOGRAFAS

314 Walnut St.

Cor. Adams St.

Newark, N. J.

Telefonas 8052 Market
4035 Market

Akušerka

Pabaigusi carienės Marijos Fedorovnos Akulerių mokyklą Peterburge ir registruota Suvienijose Valstijose. Pasekmingai suteikia savo darbą prie gimdymo. Patarimus moterims visokiuose negalėse suteikia dovanai.

Ona Stroliene (Januškaitė)

319 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.

Kalendorius 1915.

„Žvaigždės“ Kalendorius 1915 metams su gražiais pasiskaitymais bus siunčiamas kiekvienam, kuris užsirašys „Žvaigždė“ bent pusei metų arba antaujis savo prenumeratą.

„ZVAIGŽDĖ“

8654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

L. D. Phone 585

DOMIN. BRAZINSKAS

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

LIETUVIS GRAGORIUS

79-81 Wall Street

Elizabethport, N. J.

Pasamdo vežimus ir automobilius Pasivažinėjimui Veselijoms Krikštynoms ir t. t. Pataravimas visiem be skirtumo Sąžiningas Užganėdinantis Greitas Ir Pigus LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Telephone 2713-M Market

M. A. KHALIS

Lietuvis Graborius

146 Adams St.

Kampas Lafayette St.

Newark, N. J.

Pasamdo automobilius ir karietas visokiame progose.

Katalogas Knygu

Kun. A. Miluko išleistių

- Algimantas arba Lietuviai 18-ame šimtme-
je.** Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pie-
taris. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488
pusl. 2.50
- Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios.** Lenkiš-
kai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Ge-
rutis. Antra laida. Shenandoah, Pa.,
188 pusl. 60
- Anima Vilis.** Marės Radzevičiūtės apysaka.
Jono Montvilos vertimas. Antra laida.
Shenandoah, Pa., 182 pusl. 75
- Antanukas.** Apsaka B. Pruso. Vertė Selimas.
Antra laida. Shenandoah, Pa., 40 pusl. 15
- Barjoro Vuovis.** Apsaka iš lietuvių gyveni-
mo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah,
Pa., 63 pusl. 15
- Biurokratai.** Apsaka iš paskutinių atsitiki-
mų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas.
Shenandoah, Pa., 79 pusl. 95
- Dzūkios Dainos.** Trakų paviete užrašytos. 75
- Gyvačių Karaliaus ir kitos apysakėlės.**
Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah,
Pa., 81 pusl. 10
- Giesmės Švietiszkas ir Šzwintas.** Parašė kun.
Draudzuokas (Strazdelis). 10
- Iš kelionės po Europą ir Aziją.** Parašė Pra-
naičių Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl.,
102 iliustracijos (paveikslai); 2.00
- Audekio aparais** 2.25
- Skuros aparais, paauskuotais kraštais** 3.50
- Iš daktaro pasakojimų.** Rudens diena. Su-
laukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenan-
doah, Pa., 69 pusl. 25
- Iš vakarės gret Lemano ežero.** Parašė kun. M.
Morauskis. Vertė Gerutis. Shenandoah,
Pa., 172 pusl. 75
- Kova ties Zalgriais.** Istoriska drama ketu-
riose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V.
Pietaris) Shenandoah, Pa., 31 pusl. 25
- Kunigo giminė.** Parašė J. Gerutis. Shenan-
doah, Pa., 68 pusl. 20
- Kaip Elzbutė praleido šv. Jono dieną.** Parašė
P. D. Shenandoah, Pa., 63 pusl. 20
- Krasavininkas—Laižybos—Dievo žmonės.**
Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia,
Pa., 29 pusl. 10
- Laisvės Metu.** Apsaka iš paskutinių atsitiki-
mų. Parašė Antanas Seinalis, 1908 m.
187 pusl. 75
- Lietuviškas Albumas.** Dalis I. Istoriskos ir
šalpaus Lietuvos vietos. Parengė ir išleido
kun. A. Milukas Shenandoah, Pa., 75
- Lietuviškas Albumas.** Dalis II ir III. Lietu-
vos raštiniškai, žymniausi vyrai ir tipai.
Parengė ir išleido kun. A. Milukas. 1.50
- Lietuviškos Pasakos.** Spaudon parengė Dr.
J. Basanavičius. Didelio formato knyga,
262 pusl. 1.60
- Moterys ir šeimyna.** Iš vokiškos kalbos
vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41
pusl. 50
- Mūsų Socijalistai.** Apsaka iš paskiausių Lie-
tuvijoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas.
Shenandoah, Pa., 57 pusl. 15
- Melagių Dėdė.** Vaizdelis iš Dzūkų gyvenimo.
Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah,
Pa., 27 pusl., 10
- Mūsų Iganytojus Jėzus Kristus gyvenim-
mas.** Naujas pataisytas išleidimas. Shen-
andoah, Pa., 209 pusl., su paveikslais, 75
- Ne Mieste Laimė.** Prancūziškai parašė Pierre
L'Ermitte. Lietuviškai vertė Pranaičių
Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl. 1.00
- Našlaičiai.** Likimas tulso šeimynos. Vertė
P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 15
- Nekaltystė.** Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shen-
andoah, Pa., 89 pusl. 25
- Pamokėlai be kunigo.** Pamokslai ir evange-
lija kiekvienam nedėlionui. Parašė J.
Gerutis. Shenandoah, Pa., 214 pusl. 1.00
- Pasakvė Matušeį, Agnieška, Ant Garlaivio.**
Tri Satrijos Raganos apysakėlės. 15
- Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo.**
Parašė Vyskupas M. Valandis. Reika-
lingausia kiekvienam lietuviui-katalikui
knyga. Shenandoah, Pa., 235 pusl. 1.00
- Susiskaldėliai.** Vaizdelis iš mūsų sodiečių
gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenan-
doah, Pa., 62 pusl. 20
- Sveičiajai.** Kas jie? Iš kur atsirado? Ko
nor? Parašė kun. A. Cviniskas. Shenan-
doah, Pa., 124 pusl. 10
- Saulė nusileidžiant.** Iš mūsų Karionės. Ka-
lėdų vakaras. Satrijos Raganos apysakė-
lės. Shenandoah, Pa., 62 pusl. 15
- Sinūs ir anapus grabo.** Parašė J. Gerutis,
Shenandoah, Pa., 210 pusl. 50
- Sodžionis Teologija.** Parašė J. Gerutis, Gra-
žiausia lietuviška kalba šioje knygoje iš-
dėstyta visas Katalikų Teologijos moks-
las Shenandoah, Pa., 285 pusl. 1.00

- Steponaičio Raštai.** Pilnas pormirtinis velio-
nies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas.
Tvarkė Liudas Gira. Kaunas, 1912. 121
pusl. 1.00
- Sventųjų Gyvenimai.** Skaitymai kiekvienai
metų dienai. Su paveikslais. Spaudon
parengė kun. A. Milukas. Visi keturi to-
mai 3.00
- Drūtais audeklo aparais** 3.50
- Skuros aparais, paauskuotais kraštais** 5.00
- Valdimjerius.** Graži apysakėlė. Shenan-
doah, Pa., 47 pusl. 10
- Vaičiailio Eeiles.** Su velionio plačia bijografija
ir paveikslu. Philadelphia, Pa., 1912. 157
pusl. 75

Užsisakant augščiau minėtas knygas reikia kreipties šiuo adresu:

“ŽVAIGŽDE”

3654 Richmond Str. Philadelphia, Pa.
arba
416 Hooper Street, Brooklyn, N. Y.

Jau eina naujas laikraštis,

seniai amerikiečių lietuvių laukiamas

“TIKYBA IR DORA”.

Jis rašo apie naujus amerikiečiams dalykus, aiškina tikėjimo klausimus, atasko ir visokius užspūdinėjimus ant Katalikų Bažnyčios, paduoda gražių doros apysakų — trumpai sakant —

rupinasi žmogaus deasios lavinimui.

Laikraštis eina du kartus į mėnesį.

Kaina: 75 c. metams.

Kas atsiųs savo adresą, gaus visą numerį dykai. Redakcijos adresas:

1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.

“Kare — Kainos sumuštos Kare” Viskas už \$5.95

MUSU NUOSTOLIS. TAI MUSU LAIMEJIMAS. PINIGAI NEREL-
KALAUJAMI. MOKAMA DAIKTUS ATSIEMUS, JEIGU JIE PATIKS. Perdaug
turim gerų taverų. Išduodam šimtus dolerių dovanooms supadindymui šimons
su mūsų taveriais. Bet tik per svertuotą laiką mes duosime šią dailią išrašytą
aukštesnę laikrodinį, moterišką arto vyrišką, su geria vidiurais ir ant gerų ak-
menų už \$5.95, ir visus skutinio prietaisus iš 4 dalykių, o taipgi lenelėpėlis, re-
lidas, fontainės plunksna, dšš Havanos cigary ir ant 7onių šėvių nikeliuotą revolv-
er — DYKAI PILNAI OVARANTUOTA. Kitur tie daiktai parsiduoda po
\$25.00 SPECIALIUS PASIULIJIMAS: pasai taverų yra. Atsiųskit šią apgarini-
mą ir savo adresą, o mes nusiųsime visus 10 daiktų pasiūžėjimui ir išbandymui
Jeigu jie patiks, užmokėsite agentui \$5.95 ir ekspreso lėšas. UŽSAYK! Išdion, o
sutaupysit pinigų.

EXCELSIOR WATCH CO.

Dept. 992 : : : : Chicago, Ill.

PRANEŠIMAS.

Draugijoms Kuopoms ir Klubams!

Išdirbu visokias KUKARDAS, „BADGES“, GUZI-
KUS IR ŽENKLIUKUS.

Visokiams piknikams, šermentims ir t. t. Darau visokius medalius ir visokius ant-
spaudus draugystėms. Ant lėdo pareikalavime pristūduo
svepalus.

A. Strupas

NOVELTY MANUFACTURER
123 Ferry St., Cor. Madison St.,
(Z) NEWARK, N. J.

Telefonas L. D. 8052 Market.

V. A. Leščinsko Rejentališkas Ofisas

196 New York Ave. Newrak, N. J.

Cia užtvirtinami visokios rūšies dokumentai: davier-
nastys, kontraktai, afidevitalai, padaromi pirkimo ir parda-
vimo popieriai ir tt.

Suteikiami patarimai visokiuose reikaluose.

“SALIUNAS” — brošiūrė 8-ų puslapių, parašyta Fo-
rest J. J. Brinuis, lietuvių klebono kun. A. Yanošo. Labai do-
mi ir naudingas skaitymas kiekvienam lietuviui, kuris
alkoalyje mato geriausį savo draugą. Knygelės kaina tik
5c. Galima gauti pas autoriu, taipgi, „Kataliko“ ir „Drau-
go“ knygynuose.

Daktaras Ignatas Stankus

Lietuvių gydytojas užlaiko savo loca rezidencija su trengta visa
del gydyimo ant pikniskas gaves 1210 S. Broad St., Philadelphia.
Yra X-ray, Galvanic, Faradic ir High Frequency elektrikai. Lektas su-
taiso pats savo laboratorijoj kiek vieno sergantis. Adresas:
Dr. Stankus, 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

10 Daiktų, vertės \$30, tik už 5.95
Išsiunčiama dovana del pasiūžėjimo

Kompetojtos deli mes numušime kainas ant ankšnių laikrodžių ir kitokių
daiktų ir ant paravaliavimo išsiųsim kiekvienam visą setą, sudėdiantį iš sekantių
10 brangių daiktų: smary, puikų engraveruotą vyriškį laikrodį su geriausias
Amerikos darbo vidiurais, graš rėtežį su kompasu, gausius ir mankietus, apil-
kų ir kaktaraištį, akustavų (brivą), aluminijoj puodeję mullai, šepetinkę, diržą ir
32 kalibrų revolverį. Visi tie daiktai yra geriausios rūšies, garantuoti. Syktu tie
10 puikių daiktų, vertės \$30, parduodami už \$5.95.

Nesiskų pinigų

Prisiųsk tik šį apskelbimą ir savo tikrą antrašę, o mes išsiųsim ekspresu vi-
są setą del padūžėjimo. Jei patiks, tada užmokėsite agentui tik mažą sumą \$5.95
už daiktus vertės \$30, taipgi mažus ekspreso iškaštus. Pasiunok progą ir pa-
siųsk greitai savo užsakymą. Antrašas:

UNION SUPPLY CO.

407 N. EIGHTH ST. DT. 44. ST. LOUIS, MO

Zvaigždės Agentai.

Mr. Povilas P. Mikalauskas,

248 W. Fourth St.

So. Boston, Mass.

Mr. Iz. Nausedas,

97 33rd str.,

Chicago, Ill.

Mr. K. Jocius,

P. O. Box 166

Somerville, Conn.

Mr. J. Kovas,

21 Congress St.

Waterbury, Conn.

Mr. Antanas Žurinkas,

98 Madison ave.

Yonkers, N. Y.

Mr. J. Jaroševičia,

1048 Washington Str

Norwood, Mass.

Mr. P. Valukonis,

261 W. Broadway

So. Boston, Mass

Mr. John Naujokaitis,

47 Planet Str.,

Commercial Road,

E. London, England.

Mr. A. Pogožalski,

8024 Sawinsky Ave. N. E.

Cleveland, Ohio.

Mr. P. J. Budginas,

4549 S. Hermitage ave.,

Chicago, Ill.

Mr. M. Norkūnas,

166 Melrose str.,

Montello, Mass.

Mr. B. Acauskas,

86 Lincoln St.

Brighton, Mass.

Mr. P. Jurkunas

108 Inesle Pl.

Elizabeth, N. J.

Mr. J. Kalvelis,

222 Pine str.

Rumford, Me.

Mr. Jonas Saucūnas,

41 Johnson str.

Bridgeport, Conn.

Mr. Juoz. Kovas,

21 Congress str.

Waterbury, Conn.

Mr. Vincas Jusas,

2319 Brighton ave.

Scranton, Pa.

Mr. J. Navadauskas,

Simpson, Pa.

Mr. A. J. Brinuis,

71 Pine str.

Meriden, Conn.

ig. J. Kozakauskas.

—SALIUNAS—

1002 North American St.

Tarpe Antrės ir Trečios ulyčiu.

Philadelphia, Pa.

SPECJALISKAS PASIULIJIMAS

DIDŽIAUSIA DOVANA

—Revolveris britiva ir diržas—

Mes turime išparduoti visą gualį geriau-
siai amerikonišką laikrodžių. Per 30 dienų
mes duosime DOVANAI prie kiek-
vieno laikrodžio puikų 85 piniovių 5-olii
šėvių revolverį, puikų Cutler britivą
vertės \$3 (garantuota) ir geriausios ar-
klio odos dirgį gelandimui britivos (vertė
\$1). \$8.00 vertės tavoro dovana ir mūsų
30 metinį su visais akmenais puikiai iš-
margintą amerikonišką laikrodį, vertės
\$15 tik už \$5.95. Visi tie daiktai bus siun-
čiami per C.O.D. su daleidimais iš gva-
nuotai, jeigu jums nepatiktų tie dak-
tai, galite neimti ir mes apmokėsime vi-
sus kaštus. Viskas yra ant mūsų riško.
Nesiskite pinigų. Reikalavkite tikrai
prištinuoto tavoro del išgavimus \$5.95
už tavoro vertės \$23.80. Bitas pasiūlijimas
yra geria tikrai per 30 dienas. Rašy-
kite koki laikrodžių norite—vyriško ar
moteriško. Siųskite savo orderį liandien.
Rašykite save adresą aiškiai angliskai,
adresuodami:
CARROL CUTLER & CO., Depart. 47
CHICAGO, ILL.

Vienatinis kojų ligų specialistas

Daktaras J. J. Galeckas

gydo visokias kojų ligas, kaip tai: įau-
gimas skandariūs nagai, viliaknis
(coris) išlikrimas ir sustingimas ties
vykščių (bunions), sukietėjimas odos,
plokščilakiojas (flat-foot), reaktiuojan-
čias iršaltas kojas, lupimasis ir niežėjimas
kojų (eczema) ir panašias kojų ligas,
kurios reikalaujant, įsigyti gelimą ir tt. Kar-
pas pašalinimo be skausmo.
Patarimas (rods) dykai, o ir pats gy-
dymas labai pigus.

Ligonai tiekprilauki šiekno adresu:

DR. J. J. GALECKAS,

(Dr. J. J. Gilhin)

347 Rodney St., Brooklyn, N. Y.

Daktary galima matyti kasdien nuo
valandos ryto iki 8 val. vakaro.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje

yra lietuvių katalikų

Savaitinis Laikraštis

“DRAUGAS”

“DRAUGAS” paduoda šinių iš viso
pasaulio, nušvietė Amerikos Lietu-
vių gyvenimą, suteikiė daug skaiti-
mo iš visuomenės, politikos, literatū-
ros, gyvenimo ir yra geriausias drau-
gas, kaip lietuviškas dabartiniam
Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura “Draugis” į Lietuvą
leidžia.

“Draugis” skleidžia užsien, pusi meta \$1.00

Užsienio — metai \$2.00, pusi meta \$1.00

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Telephone Dower 6114.